

Kalendarium Polic i Zakładów Chemicznych „Police”

1945–2006

**KALENDARIUM POLIC
I ZAKŁADÓW CHEMICZNYCH
„POLICE”**

1945–2006

Rada programowa:

*Zbigniew Chruściński, Władysław Diakun,
Andrzej Kurowski, Zdzisław Pacala, Piotr Wachowicz*

Zespół autorski:

*prof. Tadeusz Białecki, Jan Matura,
Henryk Morawski, ks. Robert Włodkowski*

Praca sfinansowana przez Zakłady Chemiczne „Police”
i Gminę Police

Współpraca:

*Public Relations ZCh „Police” SA,
Agnieszka Olszewska, Weronika Homis,
Rafał Kuźmiczonek, Edmund Jankowski, Wiesław Gawel,
Róża Kłys*

Fotografie ze zbiorów:

*Galerii Historycznej „Police”, Henryka Karczyńskiego,
Romana Horoszyńskiego, Jana Matury,
Zakładów Chemicznych „Police”,
Archiwum Państwowego w Szczecinie oraz prywatnych*

ISBN 83-89341-40-9

Wydawcy:

*Szczecińskie Towarzystwo „Pogranicze”,
Wydawnictwo „Dokument”
Oficyna Archiwum Państwowego w Szczecinie*

Skład i łamanie: „Kadruk” w Szczecinie

Druk: „Kadruk” w Szczecinie

Nakład 1000 egz.

WSTĘP

Kalendarium Polic i Zakładów Chemicznych „Police” stanowi zapowiedź wydania monografii miasta, która ukaże się pod koniec 2006 r. Inspiracją do zebrania w jednym wydawnictwie podstawowych informacji związanych z życiem społecznym Polic w latach 1945–2006 stanowi przypadająca w 2006 r. sześćdziesiąta rocznica faktycznego przejęcia miasta przez władze polskie.

Trzeba wyjaśnić, iż Police, podobnie jak inne obszary Pomorza Zachodniego, formalnie weszły w skład państwa polskiego 2 sierpnia 1945 r. (postanowienia zwycięskich mocarstw na konferencji poczdamskiej). Faktycznie jednak do 4 października 1946 r. istniała tzw. enklawa policka, administrowana przez władze ZSRR (szerzej na ten temat R. Techman, *Enklawa policka w radzieckiej administracji wojskowej w latach 1945–1946*, „Przegląd Zachodniopomorski” 2002, z. 1, s. 43–77). Przyczyną wyłączenia Polic i ich okolic z obszaru działania polskiej administracji Pomorza Zachodniego niewątpliwie była sprawa demontażu na potrzeby gospodarcze ZSRR poniemieckich zakładów chemicznych (Hydrierwerke Pölitz A.G.) produkujących benzynę syntetyczną. Rządowi polskiemu nie udało się przekonać Słalina, aby władze radzieckie zaniechały ich demontażu. W tej sytuacji dopiero od jesieni 1946 r. praktycznie możemy mówić o obecności Polic w organizmie państwa polskiego.

Przygotowanie kalendarium najważniejszych wydarzeń dotyczących Polic wiąże się z historią wspomnianych już zakładów chemicznych, jednego z największych przedsiębiorstw na Pomorzu i w polskim przemyśle chemicznym. Gdyby nie było tych zakładów, powojenne dzieje Polic byłyby zupełnie inne, mniej znaczące.

Istotny problem, który stanął przed autorami i redaktorami tego kalendarium odnosi się do braku źródeł dotyczących samych Polic, gdzie polska administracja i życie społeczne w latach 1946–1948 formowały się bardzo powoli. Dlatego też posilkowano się, szczególnie w pionierskim okresie, ale także w latach późniejszych,

informacjami dotyczącymi powiatu polickiego (formalnie szczecińskiego, faktycznie polickiego), w poszczególnych miejscowościach powiatu powstawały bowiem instytucje i miały miejsce zdarzenia, które służyły rozwojowi Polic.

Inicjatorzy tego opracowania: dyrekcja Zakładów Chemicznych „Police”, burmistrz Polic i Szczecińskie Towarzystwo „Pogranicze”, jak również autorzy mają świadomość, że nie wszystkie ważne dla mieszkańców Polic zjawiska w ponad sześćdziesięcioletnich dziejach miasta zostały należycie uwypuklone. Pełniejszy kształt powojennej historii uwzględni monografia, w której zawarte będą również głosy i sugestie czytelników tego kalendarium.

Szczególne podziękowania kierujemy do wszystkich instytucji i osób, które pomagały w zebraniu informacji i przygotowaniu do druku tego kalendarium.

Wydawcy i redakcja

OD ZAKŁADÓW CHEMICZNYCH „POLICE”

Zakłady Chemiczne „Police” SA funkcjonują od połowy lat sześćdziesiątych XX wieku. Dziś spółka jest jedną z największych firm chemicznych w Polsce. W lipcu 2005 r. „Police” debiutowały na warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych. Zakłady Chemiczne „Police” SA mają 50-procentowy udział w rynkach zewnętrznych, co stawia firmę w grupie największych polskich eksporterów. „Police” wyróżnia m.in. unikatowa w Polsce instalacja bieli tytanowej, skala produkcji amoniaku, kwasów (fosforowego i siarkowego) oraz pozycja w sektorze mineralnych nawozów wieloskładnikowych – firma wytwarza 50 proc. polskiej produkcji nawozów tej grupy. Na co dzień w spółce zatrudnionych jest 2,8 tys. osób, a jej przyszłość wyznacza strategia rozwoju i realizacja programu inwestycyjnego z wykorzystaniem środków pozyskanych m.in. z rynku kapitałowego.

Zakłady Chemiczne „Police” SA, jako jeden z liderów zachodniopomorskiej gospodarki, od lat uczestniczą w przedsięwzięciach służących rozwojowi regionu, szczególnie zaś lokalnej społeczności polickiej. Te związki datują się od momentu powstania zakładów. Wraz z ich rozwojem przez lata rozwijało się również miasto. Z perspektywy minionych lat można więc dziś powiedzieć, że dzieje miasta, gminy Police i Zakładów Chemicznych „Police” SA to jedna historia, a publikacja, którą macie Państwo w rękach jest tego najlepszym potwierdzeniem.

Zakłady Chemiczne „Police” SA

Police 2006 r.

OD BURMISTRZA

Gmina Police i Zakłady Chemiczne „Police” SA od wielu lat stanowią przykład współpracy na gruncie gospodarczo-społecznym. To dobre sąsiedztwo – nie tylko funkcjonowanie przemysłu w zgodzie z prawami ekologii, tysiące miejsc pracy dla mieszkańców Polic, ale także niezliczone wspólne przedsięwzięcia o bardzo zróżnicowanym charakterze.

Dlatego, wspólnie z Zakładami Chemicznymi „Police” SA, oddajemy do rąk Czytelników „Kalendarium Polic i Zakładów Chemicznych Police 1945–2006”. Wydarzenia w nim przedstawione wskazują na charakter zmian społecznych, gospodarczych, kulturowych, jakie zaszły na ziemi polickiej na przestrzeni ponad sześćdziesięciu lat. Są one niezwykle ważne dla kilku już pokoleń związanych z Policami. Mieszkańcy Polic – miasta pogranicza, którzy współtworzyli jego dzieje odnajdą w tej lekturze swoiste przesłanie. Wnieśli przecież swój znaczący wkład w powstanie bezcennego źródła wiedzy i świadomości historycznej.

Ilustracje towarzyszące opracowaniu bez wątpienia uczynią z kalendarium pozycję interesującą i rzucą światło na godne uwagi wydarzenia, oddając przy tym atmosferę poszczególnych dekad.

Zaprezentowane w wydawnictwie informacje dokumentują różne koleje losu naszego miasta, potwierdzają przy tym, że nadal się rozwija i tętni własnym życiem. To dobra prognoza na przyszłość.

Władysław Diakun
Burmistrz Gminy Police

Police 2006 r.

KALENDARIUM

1945–2006

1945

26 kwietnia. Wkroczenie do Polic oddziałów Armii Czerwonej.

20 lipca. Przejęcie przez Polaków linii kolejowej łączącej Szczecin z Trzebieżą.

4 października. Utworzenie przez władze polskie obwodu początkowo o nazwie Wkryujście, następnie weleckiego z siedzibą w Nowym Warpnie, przeniesionego do Szczecina Głębokie, z wyłączeniem tzw. enklawy polickiej (Fabryka Benzyny Syntetycznej) administrowanej przez wojska radzieckie. Pierwszym pełnomocnikiem rządu na obwód welecki został L. Mallow.

5 października. Ogłoszenie przez pełnomocnika rządu „Instrukcji dla wójtów i sołtysów” stabilizującej życie na nowo przejętych ziemiach.

1 grudnia. Obwód welecki zamieszkiwały 12 943 osoby, w tym 10 736 Niemców.

1946

9 stycznia. Urząd pełnomocnika rządu na obwód welecki objął Tadeusz Rudzki.

Luty. Powstanie pierwszej placówki sportowo-żeglarskiej w Nowym Warpnie.

Marzec. Obwód welecki zamieszkiwało 11 221 osób, w tym 10 389 Niemców.

Kwiecień. W obwodzie weleckim w rzemiośle zatrudnionych było 187 osób, w tym dziesięciu Polaków i 177 Niemców.

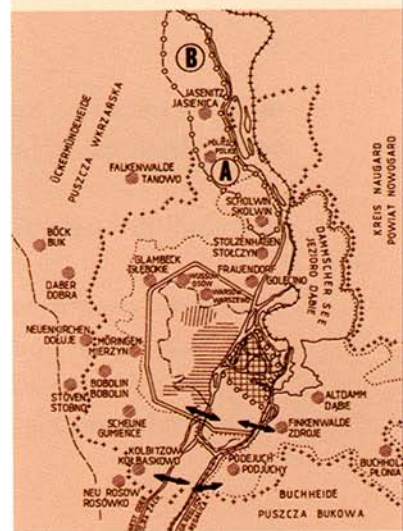
17 kwietnia. Zorganizowano pierwsze zebranie Powiatowej Ochotniczej Straży Pożarnej.

Maj. Poświęcenie kościoła przez ks. Henryka Domańskiego, dojeżdżającego ze Stołczyna.

29 maja. Obwód welecki przemianowano na powiat szczeciński.

Fragment mapy z konferencji poczdamskiej z naniesioną linią graniczną na zachód od Szczecina, równoznaczną z granicą powiatu szczecińskiego (ob. policki)

Problemy graniczne Szczecina w 1945 r. Wyodrębnienie enklawy polickiej (A, B)

Żołnierze pełniący służbę w Policach

Lipiec. Uruchomienie komunikacji samochodowej ze Szczecina do Nowego Warpna (dwa kursy dziennie).

4 września. Rozpoczęcie roku szkolnego w Szkole Podstawowej w Pilchowie.

18 września. Powołanie Powiatowej Rady Narodowej w Szczecinie z siedzibą na Głębokim z 33 radnymi. Jej przewodniczącym został Stanisław Dziubiński.

4 października. Rozwiązanie enklawy polickiej; przekazanie przez Rosjan Polic administracji polskiej.

Październik. Powołanie w Nowym Warpnie Morskiego Instytutu Rybackiego.

15 listopada. Powstanie Chóru Parafialnego w Trzebieży.

18 listopada. Rozpoczęcie nauki w Szkole Podstawowej w Trzebieży.

25 listopada. W obwodzie weleckim funkcjonowało pięć szkół podstawowych.

10 grudnia. Ks. Henryk Domalewski złożył do władz wniosek o przydzielenie kościoła na cele parafii.

19 grudnia. Opuszczenie przez Rosjan Polic; powołanie w Policach Miejskiej Rady Narodowej.

Grudzień. Uruchomienie linii kolejowej Szczecin–Police i do Dobrej Szczecińskiej.

W grudniu przybyło i osiedliło się w Policach i Jasionicy 371 Polaków.

Do końca 1946 r. zorganizowały się partie polityczne: PPR, PPS, SL, SD.

1947

1 stycznia. Utworzenie Powiatowej Biblioteki Publicznej w Szczecinie dla mieszkańców obwodu weleckiego.

30 stycznia. Powołanie Powiatowej Komisji Osadnictwa Rolnego z siedzibą na Głębokim. Do końca roku wydała 855 aktów nadania ziemi.

8 lutego. Powstanie w Policach pierwszej Szkoły Podstawowej przy ul. Sikorskiego.

11 marca. Otwarcie Szkoły Podstawowej w Niekłończy-
cy i Jasionicy.

Marzec. Otwarcie Szkoły Podstawowej w Tanowie i Tatyni.

Utworzenie w Policach organizacji sportowej „Kolejarz” założonej przez Bogusława Lutego.

Zorganizowanie w Trzebieży pierwszego morskiego jachtowego obozu, połączonego z rejsami szkoleniowymi.

12 sierpnia. Ks. Henryk Domalewski poinformował administratora apostołskiego ks. Edmunda Nowickiego o potrzebie mianowania proboszcza w Policach. Do tychczas ksiądz dojeżdżał ze Stołczyna do kościołów w Skolwinie, Policach, Tanowie i na Gołęczynie.

18 listopada. Utworzenie komitetów przeciwgruźliczych; w Nowym Warpnie uruchomienie Ośrodka Zdrowia, w Policach Ambulatorium.

Uruchomienie autobusowego połączenia ze Szczecinem Gocławiem.

W 1947 r. powstała Spółdzielnia Spożywców „Robotnik” (12 sklepów); w Policach były cztery sklepy i gospoda ludowa. Działała też GS „Samopomoc Chłopska”.

W końcu 1947 r. w powiecie czynnych było 13 szkół podstawowych (745 uczniów). Do końca roku funkcjonowały 22 Ochotnicze Straże Pożarne i jedna fabryczna.

31 grudnia. Ludność powiatu – 11 448 osób.

1948

Luty. Powołanie w Policach Komitetu Bibliotecznego. W 1948 r. istniała jedna biblioteka powiatowa, jedna miejska i 13 punktów bibliotecznych, zarejestrowano 540 czytelników.

26 kwietnia. Odbłyło się uroczyste posiedzenie Prezydium Powiatowej Rady Narodowej. Nadanie ulicom Polic polskich nazw.

1 lipca. Wojewoda szczeciński ustalił tymczasowy podział administracyjny powiatu szczecińskiego, obejmującego dwie gminy miejskie (Szczecin, Police), sześć wiejskich (Dobra, Brzózki, Dołuje, Tanowo, Kołbaskowo, Jasienica) oraz 11 gromad.

16 lipca. Ks. Henryk Domalewski skierował do Ministerstwa Ziem Odzyskanych prośbę o przydzielenie kościoła w Policach.

23 sierpnia. Powołanie Biblioteki Miejskiej w Policach.

22 września. Wniosek Prezydium Powiatowej Rady Narodowej o utworzenie szkoły rybackiej w Trzebieży.

Powstanie Ludowego Klubu Sportowego „Rybak” w Trzebieży, Spółdzielni Pracy im. Janka Krasickiego oraz Spółdzielni Pracy Szewskiej; kontynuowała pracę Miejska Stocznia Rybacka w Nowym Warpnie (remontująca tabor rybacki, budująca nowe jednostki).

31 grudnia. Ludność powiatu – 12 665 osób.

Rodzina Karczyńskich na ul. Kościuszki

Ulica Wojska Polskiego

1949

1 kwietnia. Przekazanie Miejskiej Stoczni Rybackiej w Nowym Warpnie Spółdzielni „Pionier Rybacki”.

Powstanie w Policach Spółdzielni Kaflarskiej.

Otwarcie Ośrodka Zdrowia w Trzebieży.

Udzielanie pomocy w pracy duszpasterskiej ks. Henrykowi Domalewskiemu przez ks. Tomasza Walenia.

Zwiększenie liczby punktów bibliotecznych do 33 (księgozbiór liczył 893 woluminy, czytelnicy zarejestrowani – 1079, wypożyczenia – 14 162).

31 grudnia. Ludność powiatu – 13 495 osób.

1950

18 czerwca. W Domu Spółdzielczym w Jasienicy odbyło się Zgromadzenie Założycielskie Spółdzielni pod nazwą Gminna Kasa Spółdzielcza w Jasienicy – późniejszy Bank Spółdzielczy.

7 lipca. Spółdzielnia „Rybak” w Trzebieży uruchomiła sklep sprzedaży świeżych ryb.

25 lipca. Prezydium Powiatowej Rady Narodowej podjęło uchwałę o budowie drogi powiatowej Tanowo–Jasienica.

5 sierpnia. W powiecie funkcjonowały trzy sklepy spożywcze, 17 wielobranżowych oraz sklep GS „Samopomoc Chłopska”.

9–17 września. W kościołach na Stołecznynie, w Skolwinie i Policach odbyły się misje parafialne. Nauki głosili redemptoryści: o. Edmund Zieliński i o. Zdunek z Torunia. W powiecie wyremontowano i zbudowano 7,8 km dróg publicznych; istniało 1407 gospodarstw indywidualnych, 23 państwowe gospodarstwa rolne, dwa zespoły – PGR Skarbimierzycy i Zalesie oraz trzy spółdzielnie produkcyjne; zatrudniano pięciu lekarzy, osiem położnych, dziewięć pielęgniarek; zakończono odbudowę Ośrodka Zdrowia w Dołujach.

Pod koniec 1950 r. czynnych było 21 szkół (1270 uczniów), poza szkołą pozostawało 220 dzieci.

Funkcjonowało dziesięć przedszkoli (230 dzieci, 12 wychowawczyń).

Sieć bibliotek – jedna biblioteka powiatowa, dwie miejskie, pięć gminnych, 36 punktów bibliotecznych. Księgozbiór – 18 581 woluminów, 1448 czytelników, 27 405 wypożyczeń.

31 grudnia. Ludność powiatu – 11 549 osób, Polic 1444.

1951

18 maja. Powstanie Nadleśnictwa Państwowego w Jasienicy.

18 maja. Erygowanie przez ordynariusza gorzowskiego ks. Tadeusza Załuczkowskiego parafii w Policach pw. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny. Pierwszym proboszczem został ks. Czesław Jarecki.

W Policach na Osiedlu III, IV, V przebywało 1187 wychowanków Państwowego Ośrodka Wychowawczego pochodzących z Grecji i Macedonii, dla których otwarto 7-klasową szkołę podstawową przy ul. Robotniczej.

Lipiec. Powstanie komitetu odbudowy kościoła w starych Policach.

Utworzenie w Policach Zasadniczej Szkoły Budowlanej Centralnego Urzędu Szkolenia Zawodowego.

24 sierpnia. Przekazanie przez Prezydium Powiatowej Rady Narodowej placów i budynków w Nowym Warpnie i Trzebieży Centrali Produktów Naftowych.

27 października – 1 listopada. Odnowienie misji przez ojców redemptorystów z Torunia.

W powiecie działały cztery izby porodowe (personel: trzech lekarzy, cztery położne, 16 pielęgniarek, osiem piastunek).

W 24 szkołach było 1242 uczniów i 52 nauczycieli. Działało siedem szkół dla pracujących, 15 przedszkoli z 16 opiekunkami.

Księgozbiór liczył 26 601 woluminów, zarejestrowano 2505 czytelników oraz 38 542 wypożyczenia. Działało 36 świetlic i sześć zespołów artystycznych oraz 20 oddziałów Straży Pożarnej; istniały dwa koła sportowe (72 członków), cztery koła szkolne (13 członków), 27 kół LZS (995 członków).

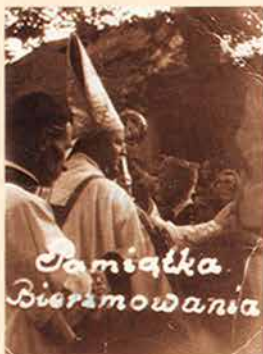
31 grudnia. Ludność powiatu – 12 287 osób.

Ks. Jan Mleczeko przed kościołem parafialnym

Kościół Mariacki w Policach, 1952 r.

Pamiętka bierzmowania w Policach, 24 V 1953 r.

1952

7 września. Otwarcie Szkoły Podstawowej nr 4 przy ul. Tanowskiej.

23 października. Proboszczem w polickiej parafii mianowany został ks. dr Jan Mleczeko; powstanie Polickiego Chóru Kościelnego „Maria Cantat”.

Koncerty podjęły pierwsze grupy artystyczne ARTOSU-u, rozpoczęto projekcje filmów. Na terenie powiatu szczecińskiego powstało pięć wzorcowych świetlic publicznych, zarejestrowano 21 klubów LZS.

Rozwiązano Państwowy Ośrodek Wychowawczy; rozpoczęto budowę miasteczka dziecięcego w Podgrodziu.

W 24 szkołach było 1295 uczniów i 55 nauczycieli.

Sieć bibliotek – 37 punktów bibliotecznych, księgozbiór – 33 178 woluminów, czytelnicy – 2441, wypożyczenia – 77 787.

31 grudnia. Ludność powiatu – 14 388 osób.

1953

10 stycznia. Powołanie Powiatowej Komisji Planowania Gospodarczego.

6 marca. Utworzenie dwóch targowisk – w Trzebieży i Policach.

14 kwietnia. Utworzenie biura statystyka powiatowego. Powołanie w Policach Zasadniczej Szkoły Mechanizacji Rolnictwa Centralnego Urzędu Szkolenia Zawodowego.

Na terenie powiatu istniały cztery ośrodki zdrowia, trzy izby porodowe, cztery punkty zdrowia, cztery żłobki. Wskaźnik przyrostu naturalnego ludności osiągnął najwyższy poziom 35,1‰.

W Policach około 30% budynków było niezamieszkałych. Księgozbiór liczył 36 062 woluminy, zarejestrowano 2576 czytelników, dokonano 56 936 wypożyczeń.

31 grudnia. Ludność powiatu – 15 106 osób.

1954

8 marca. Prezydium PRN zatwierdziło projekt nowej sieci dróg powiatowych: Głębokie–Tanowo, Głębokie–Buk; oddanie do użytku wyremontowanej ul. Siedleckiej.

8 maja. Decyzją Prezydium PRN w Dołujach utworzono Zakład Lecznictwa dla Zwierząt.

27 czerwca. Aresztowanie przez Urząd Bezpieczeństwa ks. dr. Jana Mleczki.

10 lipca. Kuria biskupia w Gorzowie zleciła ks. Władysławowi Wąchalowi opiekę duszpasterską nad parafią.

2 października. Powołanie architekta powiatowego.

26 października. Ks. Piotr Żagiński został mianowany nowym proboszczem w polickiej parafii.

Na terenie powiatu czynne były 32 punkty usługowo-rzemieślnicze.

Sieć biblioteczna – jedna biblioteka powiatowa, dwie miejskie, pięć gminnych, liczba punktów bibliotecznych zwiększyła się do 42. Księgozbiór powiększył się do 41 707 woluminów, zarejestrowano 3394 czytelników, dokonano 62 999 wypożyczeń.

31 grudnia. Ludność powiatu – 16 397 osób.

1955

4 maja. Włączenie gromady Jasienica do parafii w Policach. Liczba parafian wynosiła około 3 tys.

27 listopada. Poświęcenie przez ordynariusza gorzowskiego ks. Zygmunta Szelażka wyremontowanego kościoła.

Na terenie powiatu czynnych było 41 sklepów; zradiofonizowano dziesięć wsi; oddano do użytku 20 obiektów mieszkalnych.

Otwarto szkoły podstawowe w Zalesiu i Stolcu.

Na terenie powiatu czynnych było 28 szkół z 2422 uczniami i 83 nauczycielami.

Sieć bibliotek publicznych powiększyła się o dwie placówki gromadzkie w Brzózkach i Będargowie. Liczba punktów bibliotecznych wzrosła do 45. Księgozbiór bibliotecz-

Uroczystości Bożego Ciała w Policach, 17 VI 1954 r. (na fot. powyżej ks. Jan Mleczko)

ny wynosił 39 292 woluminów, zarejestrowano 2027 czytelników, którzy dokonali 20 643 wypożyczeń.

31 grudnia. Ludność powiatu – 17 542 osoby, Polic 4827.

1956

23 marca. Powstanie Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Policach.

26 lipca. Powierzenie architektowi powiatowemu nadzoru i opieki nad zabytkami istniejącymi na terenie powiatu.

3 września. Otwarcie Szkoły Podstawowej nr 2 w Mścięcinie.

6 września. Mianowanie ks. Stefana Kwiatkowskiego proboszczem parafii w Policach.

21 września. Powołanie Komitetu Kultury Fizycznej.

30 listopada. Przyjazd do Polic ks. Kazimierza Karpińskiego (z parafii pw. św. Stanisława Kostki w Szczecinie) z misją udzielenia tymczasowej pomocy duszpasterskiej.

W ciągu całego roku Kolegium Powiatowe Orzecznictwa Karno-Administracyjnego rozpatrzyło 239 spraw, w tym 91 o chuligaństwo.

W pierwszym półroczu na terenie powiatu istniały 33 spółdzielnie produkcyjne, 26 PGR-ów, 1200 gospodarstw indywidualnych, 21 spółdzielczych punktów usługowo-rzemieślniczych (pod koniec roku zlikwidowano ich 50 %). Sieć placówek handlowych tworzyło osiem punktów usługowych, jedenaście sklepów, jedna gospoda, cztery punkty skupu.

W powiecie działało 19 placówek Ochotniczej Straży Pożarnej skupiających 289 członków. W ciągu roku zanotowano 18 pożarów lasów, osiem pożarów zabudowań i pięć gospodarstw.

Powstało Polickie Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej „Olimpia”.

Czynnych było 31 szkół podstawowych z 2375 uczniami i 80 nauczycielami. Do dwóch szkół dla pracujących (w Policach i Stobnie) uczęszczało 89 osób. Funkcjonowały też trzy szkoły zawodowe. Istniało 12 żłobków.

Księgozbiór powiększył się do 31 386 woluminów, a liczba wypożyczeń wzrosła do 47 720 woluminów.

Ludność powiatu szczecińskiego wynosiła 19 000, w tym 217 Niemców. W Policach zamieszkiwało 4936 osób. 52 % ogółu ludności utrzymywało się z rolnictwa, pozostałe 48 % natomiast z zajęć pozarolniczych.

1957

5 stycznia. Na posiedzeniu Prezydium PRN poświęconym repatriacji ukonstytuował się komitet opieki i pomocy repatriantom z siedzibą w oddziale powiatowym PCK.

7 lutego. Ponowne objęcie przez ks. Piotra Żagińskiego parafii w Policach; ks. Kazimierza Karpińskiego mianowano wikariuszem z pozwoleniem zamieszkania w Jasienicy.

18 marca. Uwolnienie z więzienia ks. Jan Mleccki, który powrócił do parafii w Policach.

13 kwietnia. Ks. Edward Koryl na okres przejściowy został administratorem wakującej parafii w Policach bez obowiązku rezydencji.

28 czerwca. Parafię w Policach obejmuje ks. Mieczysław Brzozowski.

Uruchomienie linii autobusowej nr 70 Police–Szczecin (plac Żołnierza).

W powiecie funkcjonowały 33 placówki szkolne, w których uczyło 106 nauczycieli.

Na sieć bibliotek składała się: Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna, Miejska Biblioteka Publiczna, siedem bibliotek gminnych i 25 punktów bibliotecznych z księgozbiorem 44 960 woluminów, zanotowano 22 597 wypożyczeń.

31 grudnia. Ludność powiatu – 21 000 osób, Polic 5947.

1958

Maj. Powołanie polickiego oddziału Ochotniczego Hufca Pracy.

Otwarto, wykonany przez żołnierzy LWP, nowy most na Łarpii. Wybudowano dwa mosty o konstrukcji drewnianej w Mścięcinnie i Uniemyślu.

W przemyśle uspołecznionym i prywatnym zatrudnionych było 1260 osób, łącznie z pracownikami sezonowymi.

Na terenie powiatu istniały 1923 gospodarstwa indywidualne i cztery spółdzielnie produkcyjne.

Sektor uspołeczniony posiadał 101 placówek, w tym 61 sklepów, siedem zakładów żywienia zbiorowego, 15 zakładów produkcyjnych, 12 magazynów, sześć kiosków. W sektorze prywatnym znajdowało się 18 placówek, w tym pięć sklepów, cztery zakłady żywienia zbiorowego, dziewięć zakładów produkcyjnych.

We wszystkich placówkach służby zdrowia zatrudnionych było ośmiu lekarzy, czterech dentystów, dziesięciu felczerów, pięć położnych, dwanaście pielęgniarek.

Uruchomiono stałe kino w Mierzynie.

W końcu 1958 r. czynnych było 36 szkół z 4365 uczniami, zatrudniano 143 nauczycieli. Funkcjonowało siedem przedszkoli (cztery w miastach, trzy na wsiach). Księgozbiór liczył 40 583 woluminy, czytelnicy zarejestrowani – 2174, liczba wypożyczeń – 30 346 woluminów.

31 grudnia. Ludność powiatu – 22 685 osób.

1959

Rozpoczęto akcję zbiórki pieniędzy na tzw. Społeczny Fundusz Budowy Szkół. W ciągu roku zebrano 456 000 zł, tj. ponad 90 % kwoty zaplanowanej.

W Policach otwarto Zasadniczą Szkołę Zawodową – „samochodówkę”.

We *wrześniu* odbyły się w parafii w Policach misje święte.

Księgozbiór bibliotek, ze zwiększoną liczbą punktów bibliotecznych do 31, wynosił 44 324 woluminy (2421 czytelników, 36 139 wypożyczeń).

31 grudnia. Ludność powiatu – 24 769 osób.

1960

Obchody 700-lecia nadania praw miejskich Policom.

21 listopada. Otwarcie wystawy „Pamiętki Historyczne Miasta Polic” w 700-lecie nadania praw miejskich.

Ks. Michał Suliga został mianowany proboszczem. Liczba parafian wynosiła ok. 5,5 tys.

Spółdzielnia Pracy Rybołówstwa Morskiego i Zalewowego „Certa” w Szczecinie posiadała na terenie powiatu dwie bazy rybackie w Trzebieży i Nowym Warpnie. W 1960 r. odłowiono tam łącznie 262 tony ryb (sandacz, szczupak, leszcz, węgorz) na ośmiu łodziach wiosłowych i 32 motorowych. Zatrudniano 70 rybaków i 42 pracowników warsztatów pogotowia technicznego.

Na terenie powiatu istniały trzy spółdzielnie produkcyjne (w Ustowie, Mierzynie, Mścięcinie), 26 PGR-ów, 28 kótek rolniczych.

Istniało 131 placówek sektora uspołecznionego i 12 prywatnego.

Czynne były cztery ośrodki zdrowia, pięć punktów felczerskich, Przychodnia Specjalistyczna w Policach; w Trzebieży otwarto Obwodową Przychodnię Lekarską. Liczba zatrudnionych lekarzy wzrosła do 20.

Istniało 36 szkół podstawowych z 5388 uczniami. Na terenie powiatu czynnych było siedem przedszkoli, do których uczęszczało 300 dzieci.

Zlikwidowano dwie szkoły rolnicze w Dobrej i Będargowie, funkcjonowały cztery Szkoły Przynsposobienia Rolniczego.

Na terenie powiatu było 28 LZS-ów, dziesięć szkolnych kół sportowych, 31 kół Ligii Przyjaciół Żołnierza, dwa ogniska Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej oraz Powiatowy Ośrodek Wychowania Fizycznego.

Księgozbiór liczył 50 060 woluminów, zarejestrowano 3825 czytelników, dokonano 56 000 wypożyczeń.

31 grudnia. Ludność powiatu – 26 053 osoby, Polic 8900.

1961

Na terenie powiatu czynnych było 75 różnych zakładów przemysłowych i rzemieślniczych, 137 uspołecznionych placówek handlowych i dziewięć prywatnych.

Do szkół podstawowych uczęszczało 5766 uczniów, którymi opiekowało się 178 nauczycieli.

Przeprowadzono remont bibliotek w Będargowie, Tarnowie i Kołbaskowie. Księgozbiór bibliotek liczył 35 172 woluminy, zanotowano 79 574 wypożyczenia dla 4470 czytelników.

Powołano Powiatowy Komitet Kultury Fizycznej i Sportu. W Policach wybudowano boisko sportowe, w Trzebieży powstał ośrodek żeglarski

31 grudnia. Ludność powiatu – 26 369 osób, Polic 9400.

1962

Oddanie do użytku publicznego zmodernizowanego stadionu przy ul. Siedleckiej.

8–13 kwietnia. Rekolekcje i nawiedzenie obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej.

3 sierpnia. Mianowanie proboszczem parafii w Policach ks. Zygmunta Marcinkowskiego, który 30 września odprawił mszę św. w Siedlicach. Dalsze sprawowanie kultu było niemożliwe, ponieważ władze państwowe nie chciały przekazać tamtejszego kościółka.

31 grudnia. Ludność Polic – 9400 osób.

Uroczysta akademii z okazji 700-lecia nadania praw miejskich Policom, 1960 r.

Pierwsza Komunia Święta w parafii polickiej, lata sześćdziesiąte

Uroczystość poświęcenia sztandaru ZBOWiD na polickim rynku, 1963 r.

1963

14 stycznia. Decyzją ministra rolnictwa i leśnictwa ustanowiono rezerwat „Jezioro Świdwie” o powierzchni 382 ha.

28 czerwca. Ks. Kazimierz Treder został proboszczem parafii w starych Policach.

1 września. Otwarcie Szkoły Podstawowej nr 3 przy ul. Siedleckiej.

1964

6 lutego. Minister przemysłu chemicznego powołał Zespół ds. Kompleksowego Opracowania Kierunków Rozwoju Produkcji Nawozów Fosforowych.

Powołano Zespół Generalnego Wykonawstwa ZCh „Police”. Głównym projektantem zostało Biuro Projektów „Biprokwas” z Gliwic. Na „dzikie pola” wjechały dwa spychacze i dwie koparko-zgarniarki należące do SPBP nr 2.

Wyburzenie bunkrów obok Polic i rozminowanie terenu przeznaczonego pod przyszłą policką fabrykę.

4 marca. Parafia otrzymała zgodę władz na remonty kościoła, m.in. na przełożenie dachu.

13 lipca. W szczecińskim Zamku Książąt Pomorskich zorganizowano pierwszą w historii konferencję prasową poświęconą budowie „Kombinatu Police”.

8–13 grudnia. Rekolekcje świąteczne w Policach wygłosił ks. Henryk Cieśliński.

1965

W czerwcu Nadodrzańskie Przedsiębiorstwo Budownictwa Przemysłowego (NPBP) wkroczyło na teren budowy jako pierwszy wykonawca.

27 lipca. Uchwałą rządu PRL powołano Przedsiębiorstwo Państwowe Zakłady Chemiczne „Police”.

1 października. Pracę w parafii podjęły siostry urszulanki Serca Jezusa Konającego. Liczba wiernych parafii pw. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny wzrosła do ok. 11 tys.

26 listopada. Minister przemysłu chemicznego wydał zarządzenie – akt erekcyjny o utworzeniu przedsiębiorstwa państwowego o nazwie «Zakłady Chemiczne „Police” w budowie». Przedmiotem działania przedsiębiorstwa jest *prowadzenie budowy zakładów chemicznych, a następnie stopniowa eksploatacja uruchamianych urządzeń*. Pełnomocnikiem ds. Budowy Zakładów Chemicznych został mianowany Ireneusz Zdulski.

W powiecie funkcjonowało dziewięć bibliotek, w tym 44 punkty. Księgozbiór tworzyło 63 100 woluminów, zarejestrowanych było 6300 czytelników, którzy dokonali 116 000 wypożyczeń.

31 grudnia. Ludność powiatu – 28 300 osób, Polic 10 100.

1966

Rozpoczęto budowę drogi dojazdowej do kombinatu od strony Trzeszczyzna.

Szczecińska Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych podjęła decyzję o przebudowie stacji i torów kolejowych na odcinku Szczecin–Police–Jasienica oraz o wybudowaniu oddzielnego dworca Police–Port.

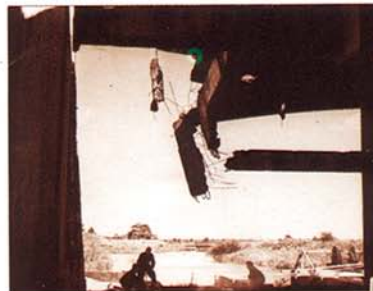
PRK–15 zakończyło budowę części konstrukcyjnej wiaduktu na terenie kombinatu.

19 lutego. W Sądzie Powiatowym w Szczecinie zarejestrowano Spółdzielnię Mieszkaniową „Odra” w Policach.

Luty. Na zapleczu budowy otwarto pierwszy bar gastronomiczny.

Nadodrzańskie Przedsiębiorstwo Budownictwa Przemysłowego w Szczecinie rozpoczęło prace niwelacyjne pod obiekty biurowo-administracyjne ZCh „Police”. Rusza ambulatorium lekarskie dla budowlanych.

Na teren budowy weszło PRK–10, przygotowując przyszłą stację kolejową.

Tu powstanie nowe – częściowo na gruzach dawnej fabryki benzyny syntetycznej, 1964 r.

Pierwsze spychacze na budowie, 1964 r.

Akt erekcyjny

Teren wielkiej budowy, 1966 r.

Przedstawiciel generalnego wykonawcy inż. Lesław Zawisza (czwarty od lewej) oprowadza po budowie projektantów z biura „Biprokwas” Gliwice, 1966 r.

Mecz oldboyów na stadionie „Chemika”, 22 lipca 1966 r.

Transport płynnego betonu przeznaczanego na konstrukcje, 1967 r.

2 września. Spotkanie I sekretarza KW PZPR Antoniego Walaszka z budowniczymi kombinatu.

Wrzesień. Rozpoczęto budowę hoteli robotniczych oraz sklepów dla budowniczych ZCh „Police”.

Powstały warsztaty, magazyny zaplecza oraz baza sprzętowa dla wytwórni prefabrykatów.

Budowniczowie zobowiązali się wybudować w czynnie społecznym amfiteatr pomiędzy obecnym zbiornikiem wody słodkiej na Gunicy a starym biurowcem. Obiekt na 2,5 tys. miejsc siedzących zbudowała jednostka Obrony Terytorialnej Kraju nr 2710.

W amfiteatrze odbył się jeden koncert – 19 lipca 1969 r. wystąpiła Irena Santor i Zespół Pieśni i Tańca Huty Szczecin. Całość poprowadził satyryk Marian Załucki. Amfiteatr rozebrano podczas budowy zbiorników wody.

W Policach rozpoczęto pierwszą inwestycję mieszkaniową. Zaplanowano budowę sześciu budynków dla budowniczych kombinatu.

Październik. „Hydrobudowa” zakończyła prace niwelacyjne pod objekty I etapu budowy zakładów – ok. 150 ha.
31 grudnia. Ludność Polic – 10 225 osób.

1967

Marzec. „Hydrobudowa” przystąpiła do budowy portu barkowego. Rozpoczęła się oficjalna współpraca „Zakładów Chemicznych „Police” w budowie” z Politechniką Szczecińską. Uczelnia otrzymała od kombinatu 25 mln zł na rozbudowę Wydziału Chemii. W ramach umowy Politechnika Szczecińska zobowiązała się przeprowadzać z osobami kończącymi studia rozmowy dotyczące podjęcia pracy w kombinacie. Do pracy w zakładach trafiło 250 absolwentów.

23 marca. Wmurowano akt erekcyjny pod pomnik martyrologii w Trzeszczynie.

23 kwietnia. W Trzeszczynie odsłonięto pomnik Miecysława Weltera poświęcony pamięci zmarłych więźniów w niemieckich obozach pracy istniejących w Policach.

Maj. Na terenie budowy kombinatu pracowało 15 przedsiębiorstw. Przy montażu konstrukcji stalowych głównym wykonawcą był poznański „Mostostal”.

31 grudnia. Ludność powiatu – 29 100 osób, Polic 11 090.

1968

„Mostostal” przystąpił do montażu taśmociągu Port-Zakłady.

Nadodrzańskie Przedsiębiorstwo Budownictwa Przemysłowego w Szczecinie podjęło rozbudowę zakładowego osiedla mieszkaniowego przy ul. Wróblewskiego. Zaplanowano dwa kolejne budynki.

Z lipcową datą ukazał się pierwszy numer zakładowego pisma „Wiadomości Polickie”. Redaktorem naczelnym został Jerzy Borowski.

Budowniczowie Kombinatu podjęli zobowiązanie, że dla uczczenia 25-lecia PRL, w ramach tzw. „Akcji 400”, uruchomią wytwórnię kwasu siarkowego na pięć miesięcy przed planowanym terminem.

Na bazie byłego KS „Promień” – federacji „Start” powstał Klub Sportowy „Chemik”. W kilku sekcjach zrzeszał 300 zawodników rekrutujących się spośród budowniczych i pracowników ZCh „Police”. Od początku trenowali tu piłkarze, żeglarze, szachiści, sztangiści.

Księgozbiór dziewięciu bibliotek i 42 punktów bibliotecznych zwiększył się do 90 700 woluminów, liczba czytelników wzrosła do 6700, dokonano 136 600 wypożyczeń.

31 grudnia. Ludność powiatu – 30 400 osób, Polic 11 310.

1969

Czerwiec. Basen budowanego portu barkowego wypełniono wodą z Odry.

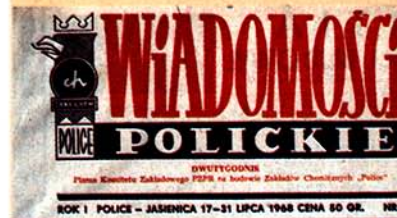
19 lipca. Oficjalnie uruchomiono pierwszy wydział produkcyjny – Wytwórnię Kwasu Siarkowego ZCh „Police”. W uroczystości uczestniczył poseł ziemi szczecińskiej, członek Biura Politycznego KC PZPR Stefan Jędrychów-

Monterzy „Mostostalu” przy pracy, 1967 r.

Zakładowe osiedle przy ul. Wróblewskiego 1968 r.

POLICE-JUTRA
„Wiadomości Polickie” nr 1, lipiec 1968 r.

Uroczyste otwarcie pierwszego wydziału
– Kwasu Siarkowego, 1969 r.

Nastawnia ruchu elektrycznego,
tzw. PG, 1970 r.

Uroczystość 25-lecia PRL
w „samochodówce”

ski. Nowa wytwórnia ma produkować 200 tys. ton kwasu siarkowego rocznie. Najważniejszym odbiorcą zostały Szczecińskie Zakłady Nawozów Fosforowych.

W Klubie Sportowym „Chemik” Police sport uprawiało czynnie 118 osób.

Listopad. Odbyła się I Konferencja Samorządu Robotniczego w Zakładach Chemicznych z udziałem ministra przemysłu chemicznego A. Radlińskiego.

„Energomontaż” zamontował w ZCh „Police” instalację wody zasilającą stacje redukcyjne.

Powołano Międzyszkolny Klub Sportowy „Śmiały”.

Księgozbiór bibliotek został powiększony do 99 800 woluminów, zarejestrowano 6800 czytelników, dokonano 137 200 wypożyczeń.

31 grudnia. Ludność powiatu – 30 900 osób, Polic 11 432.

1970

Podjął pracę zakładowy port barkowy, w którym przeładowuje się surowce do produkcji, przywożone drogą wodną ze Świnoujścia.

Nastąpił rozruch pierwszej w Polsce wytwórni nawozów dwuskładnikowych – fosforanu amonu („amofosu”).

Trwały rozruchy kolejnych zakładów w ZCh „Police”: elektrociepłowni, oczyszczalni ścieków, wytwórni nawozów.

Pracę kontynuowały już trzy wytwórnie kwasu siarkowego oraz Kwas Fosforowy (pierwsza wytwórnia PWF ruszyła w 1970 r., druga dwa lata później, trzecia w 1973 r.)

W maju działalność zainicjowały Pracownicze Ogrody Działkowe „Chemik” w Policach.

W *sierpniu* do zakładów przyjechał przewodniczący Rady Państwa Marian Spychalski.

Na księgozbiór składało się 106 300 woluminów, zarejestrowano 7000 czytelników i 146 200 wypożyczeń.

31 grudnia. Ludność powiatu – 32 400 osób, Polic 12 735.

1971

W Zakładach Chemicznych rozpoczęto produkcję fluorkrzemianu sodu.

Bramy zakładu opuściła stutysięczna tona nawozów sztucznych. Odbiorcami byli rolnicy z Przeclawia.

Zakończono montaż drugiego żurawia przeładunkowego w porcie barkowym, a także pracę na wypożyczonym sprzęcie.

Uruchomiono zmechanizowany ciąg transportowy fosfogipsu.

Otwarto Pracownicze Ogrody Działkowe „Nad Grzeźnicą”.

Uruchomiono linię autobusową nr 71: Szczecin Plac Hołdu Pruskiego–Police–Jasienica oraz nr 65: Police–Zakłady–Tanowo.

1 września. Otwarto Szkołę Podstawową nr 5 przy ul. Wojska Polskiego.

Księgozbiór liczył 109 900 woluminów, zarejestrowano 7300 czytelników oraz 151 900 wypożyczeń.

31 grudnia. Ludność powiatu – 32 900 osób, Polic 13 218.

1972

Bramę Zakładów Chemicznych „Police” opuściła milionowa tona kwasu siarkowego oraz 250-tysięczna tona nawozów.

Ruszyła druga wytwórnia kwasu fosforowego o wydajności 110 tys. ton kwasu rocznie.

W Warszawie parafowano kontrakt na zakup licencji, technologii oraz dokumentacji, a także urządzeń i maszyn dla Wytwórni Bieli Tytanowej. Licencja pochodziła od firm: Kronos Titan i Krupp Chemieanlagenbau.

ZCh „Police” odwiedził Jerzy Olszewski – minister przemysłu chemicznego.

Odbyło się uroczyste otwarcie roku szkolnego w nowo wybudowanym Ośrodku Szkolenia Zawodowego w Policach (cztery szkoły i internat).

Port Barkowy dumą ZCh „Police”

Stutysięczna tona nawozów. Rolnicy z PGR Przeclaw nie kryją zadowolenia..., 1971 r.

Uroczystość w 26. rocznicę wybuchu drugiej wojny światowej. Trzeszczyn 1 IX 1971 r.

Milionowa tona kwasu cysterną opuszcza zakłady, 1972 r.

Pamiętka kołedy 1973 r. z błogosławieństwem kapłańskim ks. Romana Garbicza

Zakłady Chemiczne „Police” objęły patronat nad statkiem, 10-tysięcznikiem m/s „Zygmunt III Waza”.

Liczba wiernych w parafii w starych Policach wynosiła ok. 15 tys.

Funkcjonowało dziewięć bibliotek, zaś liczba punktów bibliotecznych zmniejszyła się do 31. Księgozbiór liczył 116 700 woluminów, zarejestrowano 7400 czytelników, dokonano 145 000 wypożyczeń.

31 grudnia. Ludność powiatu – 33 600 osób, Polic 13 721.

1973

Dobiegł końca rozruch technologiczny VI ciągu Kwasu Siarkowego. Montowany jest też rurociąg łączący wytwórnię z miejscem przeładunku chemikaliów, popularnie zwany „mijanką”.

Po X Konferencji Samorządu Robotniczego otwarto w Brzózkach Ośrodek Rekreacyjno-Wypoczynkowy dla załogi. 4000 godzin przepracowano tam w ramach tzw. czynów społecznych.

Uruchomiono produkcję wyrobów gumowych w Spółdzielni Produkcyjnej „Chemik”.

Kombinat Chemiczny „Police” roztoczył patronat nad Szkołą Podstawową nr 3 w Policach.

10 marca. Biskup szczecińsko-kamiński Jerzy Stroba erygował parafię pw. św. Piotra i Pawła w Jasienicy.

25 kwietnia. Biskup Jerzy Stroba erygował parafię w Pilchowie. Od parafii polickiej zostały odłączone miejscowości: Tanowo, Bartoszewo, Gunice, Leśno Górne, Węgornik i Zalesie.

12 października. Na „mijance” przycumował tankowiec. Był to motorowiec „Badagry” bandery liberyjskiej, który zabrał do zbiorników 6 tys. ton kwasu siarkowego.

Tatynia została przyłączona do parafii w Jasienicy. W Spółdzielni Produkcyjnej „Chemik” uruchomiono produkcję wyrobów gumowych.

Jasienicę włączono w granice administracyjne Polic.

Księgozbiór liczył 124 200 woluminów, zarejestrowano 7300 czytelników, dokonano 147 100 wypożyczeń.

31 grudnia. Ludność powiatu – 34 500 osób, Polic 16 933.

1974

Oficjalnie zakończono II etap budowy polickiego kombinatu.

Nastąpił rozruch III Wytworni Zakładu Nawozów Fosforowych. W zakładzie wyprodukowano pierwszy Kompleksowy Nawóz Trójskładnikowy – NPK o nazwie „Polifoska”.

Otwarto nową międzyzakładową przychodnię zdrowia. Zakłady Chemiczne „Police” odwiedził I sekretarz KC PZPR Edward Gierek wraz z prezesem Rady Ministrów Piotrem Jaroszewiczem. Była to druga tego typu wizyta partyjno-rządowa, pierwsza miała miejsce w 1971 r.

Odbyły się wstępne rozmowy proboszcza ks. Kazimierza Tredera z Prezydium Miejskiej Rady Narodowej na temat rezerwacji placu pod budowę nowego kościoła w Policach.

Ukazała się pierwsza publikacja dotycząca wojennych dziejów Polic autorstwa Krzysztofa Dunina-Wąsowicza pt. *Police*.

1975

5 lutego. Kuria biskupia zwróciła się do Urzędu Wojewódzkiego z prośbą o przydzielenie miejsca na budowę nowego kościoła na osiedlu w Policach.

Istniejące szkoły zawodowe i technika w Policach połączono w jeden Zespół Szkół Zawodowych.

Zakłady Chemiczne „Police” wyprodukowały półtoramilionową tonę fosforanu amonu.

Załoga nowej zakładowej przychodni zdrowia, 1974 r.

Edward Gierek z drugą „gospodarską” wizytą w zakładach, 1974 r.

„Zakładowe” dzieciaki są wyraźnie zadowolone..., 1975 r.

W Policach budownictwo zakładowe tworzy już całe osiedla, 1975 r.

Powstają konstrukcje wytwórni bieli tytanowej, 1976 r.

„Baltijskij” z Leningradu (ob. St. Petersburg) był czwartym statkiem z ilmenitem w Policach, 1977 r.

Pięciomilionowa tona nawozów, 1978 r.

Zakłady przystępują do budowy własnego przedszkola. Najlepszym sportowcem KS „Chemik” została wybrana głosami czytelników „Wiadomości Polickich” Urszula Guzdek (szachistka).

Po reformie administracyjnej kraju likwidacji uległ powiat szczeciński. Powstały gminy: Police, Nowe Warpno, Kołbaskowo, Dobra Szczecińska.

W Policach funkcjonowała jedna biblioteka, której księgozbiór wynosił 63 600 woluminów, zarejestrowano 3700 czytelników, wypożyczono 87 800 woluminów.

31 grudnia. Ludność Polic – 17 635 osób, Nowego Warpna 1107.

1976

W Zakładzie Kwasu Siarkowego wyprodukowano pięciomilionową tonę kwasu.

Podjęto decyzję o rozbudowie zakładów o tzw. Program Azotowo-Fosforowy z licencją i technologią francuską. Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” w Dobrej Szczecińskiej przejęła trzymilionową tonę nawozów z Zakładów Chemicznych w Policach.

1977

15 czerwca. Rozładunek w porcie polickim ilmenitu – surowca do produkcji bieli tytanowej. Rozładunek statku „Baltijskij-11” zainaugurował pracę pierwszej instalacji nowej wytwórni. Działa już magistrala transportowa: port barkowy–magazyn ilmenitu.

30 września. Podjęcie przez rząd uchwały 146/77 w sprawie realizacji kompleksu wytwórni azotowo-fosforowych. *Listopad.* Rozruch technologiczny Zakładu Bieli Tytanowej.

Zakłady Chemiczne „Police” objęły patronat nad m/s „Chemik” pod banderą Polskiej Żeglugi Morskiej. Ciężarowiec „Chemika” Police Kazimierz Kęska zdobył tytuł mistrza Polski w podnoszeniu ciężarów.

1978

17 stycznia. Na budowie „Polic II” rozpoczęto betonowanie komina elektrociepłowni powstającej w ramach programu A–F.

Pięciomilionowa tona nawozów opuściła bramę zakładu. W Zakładzie Bieli Tytanowej rozpoczęto produkcję nowego gatunku bieli – rutylu.

Andrzej Mąkowski, zawodnik KS „Chemik”, zdobył tytuł mistrza Polski w kolarstwie przełajowym.

10 lipca. Kolejna wizyta partyjno-rządowa – do zakładu przybyli Edward Gierek i Piotr Jaroszewicz.

31 grudnia. Ludność Polic wynosiła 20 248 osób, Nowego Warpna 1294.

1979

Zima stulecia dała się we znaki – 19-stopniowe mrozy, obfite opady śniegu. Pojawiły się zaległości produkcyjne. Gdy temperatura podnosiła się kontynuowano prace budowlano-montażowe na terenie budowy programu azotowo-fosforowego.

Zakończono budowę portu barkowego o zdolności przeładunkowej 600 tys. ton rocznie.

Trwała rozbudowa największego osiedla mieszkaniowego – „Osiedla Chemik”, gdzie pracują także robotnicy z ZSRR.

1980

Wytwórnia Kwasu Siarkowego wyprodukowała 10-milionową tonę kwasu siarkowego.

Na terenie budowy „Police II” postawiono halę, w której montowano urządzenia nowego zakładu – Wytwórni Amoniak. Zewnętrzne elementy wytwórni stawiali monterzy i spawacze z wrocławskiego „Mostostalu”.

Ruszył jeden z pierwszych obiektów „Police II” – rozbudowana instalacja wody pitnej.

Kolarze przełajowi KS „Chemik” odnoszą sukcesy ogólnopolskie, 1978 r.

Osiedle „Chemik” w budowie, 1979 r.

Rozpoczyna się drugi etap budowy ZCh „Police”, 1979 r.

10-milionowa tona kwasu siarkowego, 1980 r.

Marcowy strajk ostrzegawczy nie zatrzymał produkcji

Wezasy w nowym ośrodku w Łukęcinie to marzenie wielu, 1981 r.

Z „mijanki” do zakładów dotarła srebrna rura, czyli rurociąg amoniaku. W pierwszym okresie transportował on amoniak z radzieckich statków do stokażu i dalej do wytwórni nawozów.

Klub Nauczyciela w Policach zorganizował I Policki Turniej Rodzin. Wygrali go pracownicy zakładów – Elżbieta i Wiesław Gawłowie z synem Jackiem.

Fala robotniczych protestów i strajków Sierpnia '80 nie ominęła również ZCh „Police”. Jest to drugi moment w historii firmy, kiedy stanęły urządzenia produkcyjne. Strajk w zakładach trwał 13 dni. Pierwszy odbył się w dniach 19–22 grudnia 1970 r.

31 grudnia. Ludność Polic – 24 790 osób, Nowego Warpna 1340.

1981

Pierwszy ładunek amoniaku dla Polic z radzieckiego statku „Bulduri”.

Rozpoczęto budowę portu pełnomorskiego dla zakładów. *27 marca.* Podjęto czterogodzinny robotniczy strajk ostrzegawczy. Wytwórnice pracujące w ruchu ciągłym nie przerwały produkcji.

11 kwietnia. Na budowie „Polic II” podniesiono na 20-metrowej konstrukcji ważący 300 ton reaktor mocznika.

Kwiecień. Uruchomiono stołówkę dla pracowników Wytwórni Amoniak.

Lipiec. Otwarto, po sześciu latach budowy, Zakładowy Ośrodek Wypoczynkowy w Łukęcinie.

Do Zespołu Szkół im. Ignacego Łukasiewicza włączono istniejące przy Szkole Podstawowej nr 4 Liceum Ogólnokształcące.

19 października. Otwarto nową przychodnię lekarską w Policach przy budowlanej pomocy, wyposażeniu w sprzęt i aparaturę Zakładów Chemicznych „Police”.

13 grudnia. Ogłoszono stan wojenny.

1982

3 stycznia. W miejsce zawieszonych w czasie stanu wojennego „Wiadomości Polickich” ukazał się pierwszy numer „Informacji”.

26 maja. Decyzją biskupa szczecińsko-kamieńskiego Kazimierza Majdańskiego odłączono od parafii w Skolwinie miejscowość Przęsocin i przyłączono do Polic.

Zakłady Chemiczne „Police” przejęły od Zarządu Portu Szczecin-Świnoujście prowadzenie inwestycji „Port Morski w Policach”.

Na mocy zarządzenia dyrektora generalnego powołano w czerwcu nową jednostkę – Wydział Produkcji Drobnotowarowej i Doświadczalnej. Wytwarzany tu będzie fluorokrzemian sodu, antigel oraz inne związki.

Sukcesem zakończyły się próby z wywrotnicą wagonów na terenie „Polic II”.

15-lecie powołania KS „Chemik”. Piłkarze znaleźli się w III lidze.

W Policach powstały oddziały Obrony Cywilnej Ochotniczego Hufca Pracy.

1983

Piłkarze „Chemika” pięli się błyskawicznie do góry. W czerwcu grali już w II lidze.

Na Osiedlu „Chemik A” wybudowano 742 mieszkania. Na ukończeniu była budowa „Chemika C”, w którym mieszkało już 970 rodzin.

22 października. W Zakładzie Amoniaku nastąpił rozruch technologiczny linii „B” z konwersją wysokotemperaturową.

Jesienią wznowiono wydawanie „Wiadomości Polickich”. W Policach funkcjonowała jedna biblioteka z księgozbiorem liczącym 98 200 woluminów. Zarejestrowano 6900 czytelników, wypożyczono 168 300 woluminów.

Piłkarze „Chemika” już w III lidze!!!, 1982 r.

Nowa wywrotnica w „Policach II” przeszła pomyślnie próby, 1982 r.

Sterownia Zakładu Amoniaku, 1983 r.

Zakład Amoniacu pracuje już pełną parą

Pamiętkowy obelisk na terenie zakładu

31 grudnia. Ludność Polic – 28 581 osób, Nowego Warpna 1287.

1984

15 marca. Po pomyślnym przebiegu rozruchu uzyskano pierwszą partię amoniaku. Generalnym wykonawcą inwestycji była szczecińska „Przemysłówka”.

Ukończono budowę stacji obsługi autobusów Wojewódzkiego Przedsiębiorstwa Komunikacji Miejskiej przy ul. Fabrycznej.

7–20 kwietnia. Odbyły się misje święte z udziałem ojców redemptorystów z okazji Roku Odkupienia.

7 lipca. Kuria biskupia udzieliła pozwolenia na odprawianie mszy św. na placu budowy nowego kościoła przy ul. Leningradzkiej.

12 lipca. Wyprodukowano piętnastomilionową tonę kwasu siarkowego. Ówczesna produkcja stanowiła 35% krajowej produkcji tego produktu.

1 września. Otwarto Szkołę Podstawową nr 7 przy ul. Traugutta.

Uruchomiono drugą linię produkcji amoniaku. Projektowana zdolność produkcyjna przewidywała 1500 ton na dobę.

8 grudnia. Wyprodukowano pięciomilionową tonę kwasu fosforowego.

1985

Podniesiono banderę na statku m/s „Police” zakupionym w stoczni płockiej. Frachtowiec miał transportować apatyty, fosforyty oraz ilmenit ze Świnoujścia do Polic.

Powstał Spółdzielczy Dom Kultury przy ul. Rewolucji Październikowej.

18 czerwca. Biskup Kazimierz Majdański erygował nową parafię pw. św. Kazimierza Królewicza. Utworzono ją z podziału parafii pw. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny. Obejmowała mieszkańców nowych osiedli

wraz z wiernymi z Trzeszczyna i Siedlic. Jej proboszczem mianowano ks. Kazimierza Tredera.

Rozpoczęto budowę nowej magistrali ciepłowniczej dla Polic.

20 lipca. Z okazji 40-lecia przyłączenia ziemi polickiej do Polski postawiono przed kombinatem pamiątkowy obelisk. Jego odsłonięcia dokonał były żołnierz drugiej wojny światowej plut. Jan Leszkiewicz. Napis na tablicy: „W 40-lecie powrotu prastarych Ziem Piastowskich do Macierzy – Załoga Zakładów Chemicznych „Police”, Police 1985.07.20”.

W Policach oddano do użytku zajezdnię autobusową na 135 miejsc autobusowych.

Pierwszy jubileusz 20-lecia pracy w zakładach – kierowca Janusz Adamczuk rozpoczął pracę w kombinacie we wrześniu 1965 r.

2 października. Ruszyła produkcja pierwszych partii mocznika. Inauguracyjną tonę skierowano do PGR Suliszewo.

3 października. Otwarto nowe przedszkole dla setki dzieci (wybudowane ze środków zakładowych).

26 listopada. Liczba wiernych w obu parafiach wynosiła 26 363.

1986

16 marca. W ZCh „Police” nastąpił rozruch nowej elektronicznej centrali telefonicznej. Część numerów przeznaczono dla abonentów z miasta.

15 kwietnia. Rozpoczęto sprzedaż do Berlina Zachodniego siarczanu żelazawego. Transportowanie produktu odbywało się samochodami ciężarowymi „Tatra”.

1 maja. Rozruch największej w kraju Wytwórni Kwasu Siarkowego o rocznej produkcji 500 tys. ton.

Powstał Zespół Pieśni i Tańca „Policzanie”.

Ukazała się książka autorstwa Henryka Mąki *Bremerhaven statek śmierci*, poświęcona niemieckim obozom pracy przymusowej w Policach podczas drugiej wojny światowej.

1 września. Ks. Kazimierz Metryka został mianowany nowym proboszczem parafii pw. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny. W tym samym dniu ks. Kazimierz Treder przestał pełnić obowiązki proboszcza obu parafii, a proboszczem w nowych Policach został ks. dr Tadeusz Uszkiewicz.

Wrzesień. W nowym przedszkolu zakładowym przy ul. Leningradzkiej rok szkolny rozpoczęło 120 dzieci.

1987

Z początkiem roku Zakłady Chemiczne „Police”, jako jedyny w kraju producent nawozów, otrzymały „Państwowy Znak Jakości Klasy 1” za nawozy dwuskładnikowe NP.

29 sierpnia. Ciąg produkcyjny w ZCh „Police” opuściła milionowa tona amoniaku. Powstała Spółdzielnia Mieszkaniowa ZCh „Police” pod nazwą „Chemia”. Przejęła do swoich zasobów mieszkania zamienne (niezbędne dla pracowników przekwaterowanych ze strefy ochronnej zakładu), a także dysponowała planami technicznymi osiedla „Pod Lasem” przy ul. Leningradzkiej.

1988

Rozpoczęto produkcję nawozu NPK o podwyższonej zawartości potasu.

1989

Podjęto produkcję próbnej partii nawozu NPKCu zawierającej miedź jako mikroelement.

Awans zawodników „Chemika” Police do I ligi podnoszenia ciężarów.

1990

Powstała spółka joint venture pomiędzy Zakładami Chemicznymi „Police” a firmą Kemira Kemi AB ze Szwecji. Zadaniem jest wspólne wybudowanie instalacji do produkcji z siarczanu żelazawego (produkt uboczny z bieli tytanowej) koagulantu żelazawego – używanego do uzdatniania wody.

26 kwietnia. Powołanie Ośrodka Pomocy Społecznej w Policach (uchwała Rady Narodowej Miasta i Gminy w Policach).

27 maja. Pierwsze historyczne wolne wybory samorządowe.

6 czerwca. Pierwsza sesja Rady Miejskiej nowego samorządu lokalnego.

27 listopada. Podział gminy Police na 12 sołectw.

28 grudnia. Podział miasta Police na sześć osiedli.

8–15 grudnia. Misje święte przed nawiedzeniem Polic przez obraz Matki Boskiej Częstochowskiej.

Na rynku czytelniczym ukazała się książka *Zarys historii Polic* autorstwa Wiesława Gawła.

15–17 grudnia. Nawiedzenie obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej w parafii w starych Policach i parafii pw. św. Kazimierza Królewicza.

Ukazał się pierwszy numer „Gazety Polickiej”.

1991

Rozpoczęła się produkcja wieloskładnikowych nawozów mineralnych NPK na licencji angielskiej (FISONS).

4 marca. Z Wilna do Polic przybyły relikwie św. Kazimierza Królewicza – patrona parafii.

11 marca. Awans siatkarek „Chemika” do I ligi siatkówki żeńskiej.

25 marca. Rada Gminy i Miasta podjęła decyzję o zmianie nazw ulic.

Maj. Rada Gminy zatwierdziła nowy powojenny herb Polic.

28 czerwca. Utworzenie zakładu budżetowego „Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Policach”.

1 lipca. Ks. Jan Kazieczko został mianowany proboszczem parafii w nowych Policach.

30 lipca. Zawarcie porozumienia komunalnego z Miastem Szczecin w zakresie realizacji zadań dotyczących lokalnego transportu zbiorowego.

Lipiec. Rozpoczęła działalność Telewizja Kablowa Police.

Wrzesień. Police przystąpiły do Odrzańskiego Związku Morsko-Rzeczny „Pomerania”.

Uruchomiono autobusową linię samorządową na trasie Police–Trzebież–Police.

27 października. Wybory do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z udziałem 12 policzan.

31 października. Zapadła decyzja ministra przemysłu i handlu w sprawie postępowania naprawczego w przedsiębiorstwie państwowym Zakłady Chemiczne „Police”.

Od 1 listopada w przedsiębiorstwie ustanowiono Zarząd Komisaryczny, który trwał do 30 grudnia 1995 r. Pierwszym zarządcą komisarycznym został Roman Goryński.

Powstały w roku 1990 „Kemipol” przerabia produkty uboczne na koagulanty, 1990 r.

1992

Wprowadzony przez Zarząd Komisaryczny Program Naprawczy miał za zadanie wyprowadzenie ZCh „Police” z trudnej sytuacji gospodarczej poprzez wymuszenie działań restrukturyzacyjnych pod kątem prywatyzacji przedsiębiorstwa.

Styczeń. Powołano Bank Morski.

Luty. Utworzono Straż Miejską.

Marzec. Powstały spółki: Miejskie Przedsiębiorstwo Użyteczności Publicznej Trans-Net SA, Poligum SA, Zarząd Gospodarki Komunalnej i Mieszaniowej.

17 marca. Założenie jednoosobowej spółki akcyjnej Miasta i Gminy Police „Przedsiębiorstwo Użyteczności Publicznej TRANS-NET SA w Policach”. Utworzenie zakładu budżetowego Miasta i Gminy Police „Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszaniowej w Policach”.

Marzec. Ukazał się pierwszy numer gazety parafialnej „Świadomi Chrystusa”.

Kwiecień. Oddano do eksploatacji Wytwórnę Nawozów NPK typu wiosennego.

Maj. Uruchomienie oddziału Pomorskiego Banku Kredytowego SA przy ul. Bankowej.

Wrzesień. Powstał „Krzywy Teatr” w Policach.

1 września. Otwarto I Prywatną Szkołę Średnią przy ul. Licealnej w Policach oraz I Społeczną Szkołę Podstawową przy ul. Kresowej.

Wrzesień. Ruszyła IV Wytwórnia Kwasu Fosforowego, która rozpoczęła produkcję oczyszczonego kwasu fosforowego z apatytów (o niskiej zawartości fluoru).

26 października. Podpisano partnerską umowę o współpracy miast Korsoer w Danii i Police.

2 listopada. Poświęcenie nowego krzyża w miejscu istnienia przed laty kościółka w Siedlicach.

1993

Zakłady Chemiczne „Police” rozpoczęły produkcję nawozów czteroskładnikowych typu NPKMg.

22 stycznia. Spotkanie władz miasta w Urzędzie Gminy ze zdobywczyniami Pucharu Polski – siatkarkami „Chemika” Police.

23 lutego. Akceptacja Rady Miasta w sprawie podjęcia działań zmierzających do ustanowienia powiatu polickiego, z Policami – miastem powiatowym.

23 lutego. Założenie jednoosobowej spółki akcyjnej Gminy Police pn. „Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Spółka Akcyjna w Policach”.

28 lutego. Otwarto schronisko im. Brata Alberta w Policach.

29 marca. Poparcie Sejmiku Samorządowego Województwa Szczecińskiego dla inicjatywy utworzenia powiatu polickiego z siedzibą w Policach.

Siatkarki „Chemika” Police zdobyły Puchar Polski w siatkówce żeńskiej.

Marzec. Gmina Police zwróciła się z prośbą do gmin: Dobra, Kołbaskowo, Nowe Warpno o zajęcie stanowiska w sprawie przynależności do powiatu polickiego.

3 maja. Uroczyste poświęcenie sztandaru Międzygminnego Koła Związku Kombatanów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych.

5 maja. Wizyta w parafii pw. św. Kazimierza Królewicza papieskiego delegata ds. Akcji Katolickiej ks. abp. Salvatore di Giorgi.

10 maja. Rozpoczęły się kilkudniowe strajki polickich nauczycieli w ramach ogólnopolskiego protestu.

25 maja. Utworzono Fundację Ośrodka Doskonalenia Kadr w Policach.

Ukazała się monografia Wiesława Gawła *Gmina Police* z opisem historycznym wszystkich miejscowości gminy.

26 lipca. W Warszawie odbyło się spotkanie przedstawicieli gmin mających stanowić powiat policki, wojewody szczecińskiego i przedstawicieli Sejmiku. W związku z negatywnym stanowiskiem trzech gmin, przedstawiciele rządu zapowiedzieli, że jest to przesłanka, aby siedzibą powiatu był Szczecin.

Lipiec. Oddano do użytku szpital miejski z 171 łózkami na oddziałach: ginekologii, położnictwa, chirurgii, noworodków, internistycznym.

Lipiec. „Polger” Police (dawny „Chemik”) opuścił II ligę piłkarską.

10 sierpnia. Rada Miasta i Gminy zapowiedziała kontynuację starań o utworzenie powiatu polickiego.

Magdalena Śliwa (siatkarka) sportowcem Polic 1993 r. w rankingu „Gazety Polickiej”.

W ZCh „Police” zaczął funkcjonować Zakład Ochrony Środowiska, powstały z połączenia kilku dotychczasowych komórek wydziałowych zajmujących się zbliżonymi zagadnieniami. ZOŚ ma pieczę nad infrastrukturą techniczną (oczyszczalnia ścieków, uzdatnianie wody, taśmociągi, wały przeciwpowodziowe) oraz zajmuje się rekultywacją terenów składowisk odpadów poprodukcyjnych.

Decyzją ministra przemysłu i handlu w ZCh „Police” powołano Radę Nadzorczą.

1994

Styczeń. Po raz drugi siatkarki ARS „Komfort” (dawny „Chemik”) zdobyły Puchar Polski.

11 lutego. Rada Gminy i Miasta podjęła uchwałę w sprawie ustanowienia programu ekorozwoju Gminy Police, w szczególności gospodarki odpadami.

Port Morski rozpoczął pracę w 1994 r.

Goście polickiej „Cecyliady”
– „Chór Poznańskie Słowiki”
z dyrygentem Stefanem Stuligroszem

W lutym, w ramach programu restrukturyzacji, powstała na terenie ZCh „Police” – na bazie dawnego Wydziału Antykorozyjnego – pierwsza spółka Metal-Gum.

Luty. Oddano do użytku nową halę gimnastyczną w Szkole Podstawowej nr 7.

9 marca. Powstało Polickie Forum Wyboreze „Gryf”.

Mistrzostwo Polski w siatkówce żeńskiej zdobyły zawodniczki z Polic.

Marzec. Siatkarki ARS „Komfort” Police zajęły trzecie miejsce w Pucharze Europy.

18 marca. Decyzją Rady Gminy i Miasta nadano Policom nowy herb, chorągiew, flagę, sztandar i pieczęć.

24 maja. Odbiła się ostatnia 50. sesja Rady Gminy i Miasta Police I kadencji demokratycznie wybranego samorządu lokalnego.

8 czerwca. Wmurowanie kamienia węgielnego przez ks. abp. Mariana Przykuckiego dla budującego się nowego kościoła przy ul. Leningradzkiej.

19 czerwca. Drugie wybory do samorządu lokalnego.

19 lipca. 25-lecie ZCh „Police”. Jubileusz obchodziła 4450-osobowa załoga.

Lipiec. Rozpoczęła działalność Spółdzielnia Mieszkanio-wa „Chemik”.

Oddanie do użytku publicznego basenu pływackiego o długości 25 m przy ul. Siedleckiej.

1 września. Podjęto decyzję o rozpoczęciu spisywania wydarzeń miasta i gminy w „Kronice Gminy Police”. Kronikarzem mianowano Jana Matureę.

30 września. Utworzenie osiedla nr 7 w Policach.

Przekazanie do użytkowania inwestycji gminnej – budynku komunalnego przy ul. Kółłataja w Policach.

17 listopada. Otwarto nowo powstałe skrzydło dla Szkoły Podstawowej nr 3 w Policach.

18 listopada. Pierwsza historyczna „Cecyliada” – święto muzyki kościelnej i sakralnej w Policach.

19 grudnia. W siedzibie „Pomeranii” podpisano umowę dotyczącą utworzenia Niemiecko-Polskiego Gimnazjum w Loecknitz.

Grudzień. Siatkarka Małgorzata Niemczyk została najlepszym sportowcem 1994 r. w Policach.

Port Morski (wraz z taśmociągami do rozładunku surowców i załadunku nawozów wprost na statki) już pracuje. Zakładowi specjaliści opracowali i wdrożyli produkcję całej serii nowych nawozów o wspólnej nazwie Polimag. W tym samym roku w Zakładzie Nawozów II uruchomiono samodzielną komórkę zajmującą się produkcją worków do nawozów dla potrzeb całego zakładu.

Zakłady Chemiczne „Police” podpisały ze Spółdzielnią Mieszkaniową „Chemik” umowę o nieodpłatne przekazanie mieszkań zakładowych.

W ramach restrukturyzacji Rada Gminy i Miasta Police zaniechała działań w zakresie ściągania zadłużenia z ZCh „Police”.

W Policach funkcjonowała jedna biblioteka z księgozbiorem liczącym 112 200 woluminów. Zarejestrowano 9500 czytelników, którzy wypożyczyli 488 400 woluminów.

31 grudnia. Ludność Polic – 34 407 osób, Nowego Warpna 1400.

1995

Nawóz „Polifoska” 8 NPK otrzymał tytuł „Produkt Roku 1994” w ramach II edycji konkursu „Gryf Pomorski”.

Kwiecień. Wizyta w parafii pw. św. Kazimierza Królewicza administratora apostolskiego europejskiej części Rosji ks. abp. Tadeusza Kondrusiewicza.

Siatkarki „Chemika” Police po raz trzeci z rzędu zdobyły Puchar Polski w siatkówce żeńskiej.

Przekazanie do użytkowania inwestycji gminnej – sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej nr 8 w Policach.

23 kwietnia. Akt Oddania parafii pw. św. Kazimierza Królewicza Bożemu Miłosierdziu.

24 września. Do parafii pw. św. Kazimierza Królewicza sprowadzono relikwie św. s. Faustyny Kowalskiej.

Spotkanie Prezydenta RP Lecha Wałęsy z załogą ZCh „Police”, 1995 r.

Uroczystość powitania w Policach figury
Matki Boskiej Fatimskiej

5 października. W polickiej parafii pw. św. Kazimierza Królewicza powstała pierwsza drużyna Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej.

21 października. Instalacja bieli tytanowej wyprodukowała 500-tysięczną tonę tego surowca.

7 listopada. Na zaproszenie MKK NSZZ „Solidarność” gościł w ZCh „Police” prezydent RP Lech Wałęsa. Spotkanie odbyło się w sali pod kinem zakładowym.

30 grudnia. Zakłady zostały wpisane do Rejestru Handlowego i rozpoczęły działalność jako Zakłady Chemiczne „Police” Spółka Akcyjna. Firma stała się jednoosobową spółką Skarbu Państwa.

1996

Jubileusz 30-lecia istnienia Spółdzielni Mieszkaniowej „Odra” w Policach.

23 kwietnia. Przystąpienie Gminy Police do Związku Miast Polskich.

3 maja. Uroczyste poświęcenie sztandaru Polic.

9 maja. Zawarto ugodę bankową w ramach restrukturyzacji finansowej z Pomorskim Bankiem Kredytowym o redukcję wierzytelności i umorzenie odsetek bankowych.

28 maja. Nadanie imienia Wandy Chotomskiej Przedszkolu Publicznemu nr 5 w Policach przy ul. Robotniczej 13.

31 maja. Nawiedzenie parafii pw. św. Kazimierza Królewicza przez figurę Matki Boskiej Fatimskiej.

Czerwiec. Piłkarze „Chemika” utrzymali się w II lidze piłkarskiej.

Powołano Szczecińsko-Polickie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne.

16–20 października. W Policach odbyły się Zachodniopomorskie Katolickie Dni Społeczne.

Listopad. Jubileusz 45-lecia istnienia Banku Spółdzielczego w Policach.

Grudzień. Ryszard Piskulak w rankingu „Gazety Polickiej” został „Policzaninem roku 1996”.

Zakłady Chemiczne „Police” SA przystąpiły do Programu RC „Odpowiedzialność i Troska”, podejmując tym samym dobrowolne zobowiązanie do ciągłej poprawy swojej działalności obejmującej ochronę środowiska, ochronę zdrowia oraz bezpieczeństwo.

1997

Styczeń. Jubileusz 50-lecia istnienia Chóru Parafialnego w Trzebieży.

1 lutego. Powołanie Szczecińsko-Polickiej Spółki Komunikacyjnej sp. z o.o. Wspólnikami spółki zostały gminy Police i Szczecin.

Luty. Na rogatkach ulic ustawiono nowe słupy z nazwami polickich ulic.

8 marca. Otwarcie nowej świetlicy wiejskiej w Uniemyślu.

11 września. W sprzedaży ukazał się ostatni numer wydawanej od 1990 r. „Gazety Polickiej”.

10 listopada. Peregrynacja relikwii św. Wojciecha w polickiej parafii.

6 grudnia. Uroczystość poświęcenia przez abp. Mariana Przykuckiego nowego kościoła przy ul. kard. S. Wyszyńskiego

16 grudnia. Rada Miejska w Policach zwróciła się ponownie do rad sąsiednich gmin o rozpatrzenie propozycji lokalizacji w Policach siedziby powiatu polickiego.

16 grudnia. Nadanie nazw osiedlom: nr 1 – „Mścięcino”, nr 2 – „Stare Miasto”, nr 3 – „Jasienica”, nr 4 – „Dąbrówka”, nr 5 – „Gryfitów”, nr 6 – „Księcia Bogusława”, nr 7 – „Anny Jagiellonki”.

16 grudnia. Nadanie nazw parkom i skwerowi: park przy ulicach Piłsudskiego-Wyszyńskiego – „Park Solidarności”, park przy ul. Mazurskiej – „Park Staromiejski”, teren zieleni położony między ulicami Siedlecką-Piłsudskiego-Klubem Nauczyciela – „Skwer Jana Pawła II”.

Zakończono prace przy urządzaniu „Parku Solidarności”.

Nawiązano współpracę Urzędu Gminy ze Spółdzielnią Mieszkaniową „Odra”.

W Policach powstały supermarkety Netto i Plus.

Narodziny nowoczesnego, bezchlorkowego nawozu Polimag S, idealnego pod uprawy ogrodnicze.

Oferta Zakładów Chemicznych „Police” zwiększyła się o fosforan paszowy.

Laboratorium Kontroli Technicznej Zakładów Chemicznych „Police” SA jako drugie w województwie otrzymało świadectwo systemu jakości wg PN-EN-45001.

31 grudnia. W gminie zamieszkiwało 40 525 osób, w Policach 34 286.

Od lipca 1998 r. zakładowa oczyszczalnia rozpoczęła utylizowanie także ścieków komunalnych z miasta Police

Pierwsza grupa dzieci pracowników ZCh „Police” SA spędza wakacje w Tunezji – na zaproszenie CPG Gafsa – w ramach akcji wakacyjnej wymiany młodzieży, 1999 r.

24 lutego. Uchwalenie „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Police”.

Przekazanie do użytkowania inwestycji gminnych: rurociągu przesyłowego ścieków z ul. Dębowej do ZCh „Police”, Miejskiego Ośrodka Kultury w Policach.

29 kwietnia. Spotkanie burmistrza Stanisława Szymaszka i przewodniczącego Rady Miejskiej Andrzeja Treli w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji w Warszawie z podsekretarzem stanu Jerzym Stępnem. Podczas spotkania zapadła wstępna decyzja, że siedzibą powiatu polickiego będą Police.

22 maja. Ukazał się pierwszy numer nowego czasopisma regionalnego „Echo Polic”.

Awans piłkarzy „Chemika” Police do II ligi.

W lipcu do zakładowej oczyszczalni ścieków podłączono rurociągiem przesyłowym ścieki z miasta Police.

7 sierpnia. W Warszawie zapadła decyzja o utworzeniu powiatu polickiego z Policami – siedzibą powiatu. W skład powiatu weszły gminy: Kołbaskowo, Police, Dobra Szczecińska, Nowe Warpno.

3 września. Otwarto Miejski Ośrodek Kultury przy ul. Siedleckiej.

12 września. W polickim kościele poświęcono sztandar Polickiego Stowarzyszenia Gospodarczego.

15 września. W gminie polickiej działało 3420 podmiotów gospodarczych.

30 września. Uroczyste otwarcie polickiego lapidarium.

Wrzesień. Zawiązано Porozumienie Samorządowe Akcji Wyborczej „Solidarność”.

9 listopada. Pierwsza historyczna sesja nowo powołanej Rady Powiatu Polickiego.

Lech Bartnik został pierwszym starostą powiatu polickiego, jego zastępcą mianowano Stanisława Szymaszka. Na przewodniczącego Rady Powiatu wybrano Hieronima Michalaka; Władysław Diakun został burmistrzem Po-

lic III kadencji samorządu lokalnego, a jego zastępcami Jakub Pisański i Waldemar Echaust. Przewodniczącym Rady Miejskiej został Andrzej Trela.

10 listopada. W kioskach ukazał się pierwszy numer dwutygodnika „Magazyn Policki”.

27 listopada. Uroczystość 50-lecia istnienia Biblioteki Publicznej w Policach.

W czternastym roku istnienia Zakładu Amoniaku wyprodukowano pięciomilionową tonę tego produktu.

W zespole portowym (Port Morski–Port Barkowy) ZCh „Police” SA przeładowano czterdziestomilionową tonę towarów. Drogą wodną docierają ze Świnoujścia i Szczecina do zakładów fosforyty, apatyty. Przeładowuje się tutaj ponadto ilmenit, sól potasową oraz węgiel.

Światowe Centrum Ochrony Środowiska (World Environment Center) przyznało Zakładom Chemicznym „Police” SA certyfikat w zakresie minimalizacji odpadów i oszczędności energii.

Najciekawszą reklamą miesiąca na ogólnokrajowym seminarium „Laury i co dalej”, zorganizowanym przez miesięcznik „Agrobazar” oraz Ministerstwo Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej, wybrano reklamę ZCh „Police” SA z hasłem „...i rośliny mają swoje marzenia”.

1999

1 stycznia. Zaczął funkcjonować powiat policki.

W ZCh „Police” SA rozpoczął się proces restrukturyzacyjny. W jego ramach wydzielono służby nie związane bezpośrednio z produkcją. Wydziały remontowe i usługowe przekształcają się w odrębne podmioty gospodarcze. Z początkiem lutego Zarząd ZCh „Police” podpisał z zakładowymi organizacjami związkowymi „Porozumienie w sprawie zasad i warunków współpracy w zakresie prowadzenia działań restrukturyzacyjnych w ZCh „Police” SA przy wydzielaniu spółek”.

23 lutego. Poświęcenie przez bp. Jana Gałęckiego krzyża w sali obrad Rady Miejskiej.

Certyfikat programu RC, 1999 r.

Rok 1999 to początek nowej tożsamości wizualnej Zakładów Chemicznych „Police” SA

Przekazanie do użytkowania inwestycji gminnych: budynku komunalnego przy ulicach Szkolnej i Sikorskiego w Policach oraz kompleksu rekreacyjno-sportowego w Pilchowie.

30 maja. Odsłonięto i poświęcono pomnik papieża Jana Pawła II przy skwerze Jego imienia.

Maj. W polickiej gminie istniało siedem uczniowskich klubów sportowych.

W czerwcu usługi Wydziału Napraw Sprzętu Ratowniczego przejęła firma zewnętrzna – Przedsiębiorstwo Handlowo-Techniczne „Supon” SA. Pracownicy wydziału przechodzą do nowej firmy.

15 lipca. Podpisano umowę o współpracy partnerskiej miast Police i Pasewalk.

20 lipca. Podpisano akt notarialny powołujący „Budchem” – spółkę budowlaną Zakładów Chemicznych „Police” SA oraz Budimeksu Poznań SA. Spółka ma działać na rynku budowlanym ze specjalnym uwzględnieniem branży chemicznej.

21 sierpnia. Ks. Leszek Konieczny został kolejnym proboszczem parafii pw. św. Kazimierza Królewicza.

21 sierpnia. Otwarto kompleks sportowo-rekreacyjny w Pilchowie.

Pierwsza grupa dzieci pracowników ZCh „Police” gościła w Tunezji na zaproszenie CPG Gafsa, tunezyjskiego dostawcy fosforytów w ramach nowego rodzaju współpracy polegającej na wakacyjnej wymianie dzieci pracowników obu firm i wspólnych rozgrywkach sportowych.

22 sierpnia. Pożegnano ks. Jana Kazieczkę, który został proboszczem katedry szczecińskiej.

Sierpień. W Policach powstało Kolo Terenowe Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym.

1 września. Otwarto gimnazja: nr 1 przy ul. Tanowskiej, nr 2 przy ul. Wojska Polskiego i nr 3 przy ul. Traugutta oraz I Społeczne Gimnazjum przy ul. Kresowej.

11 września. Pierwsze historyczne spotkanie byłych i aktualnych mieszkańców Jasienicy – dzielnicy Polic.

Polimag S 5101, produkowany od początku listopada nowy bezchlorkowy nawóz, uzyskał znak jakości Q.

ZCh „Police” SA otrzymują Certyfikat Realizatora Programu „Odpowiedzialność i Troska”.

Zakłady Chemiczne Police obchodziły jubileusz 35-lecia. Spółka zmieniła znak graficzny i wprowadziła nowoczesne zasady prezentacji wizualnej.

Blisko 120 pracowników ze służb utrzymania czystości i terenów zielonych przeszło do firmy SIAL.

Rozpoczął działalność Ośrodek Wczasowy „Wrzos” – spółka z o.o., utworzony na bazie zakładowych ośrodków wypoczynkowych w Karpaczu i Łukęcinie.

11 grudnia. Uroczystość nadania Ryszardowi Kaczorowskiemu – ostatniemu prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej na Uchodźstwie tytułu Honorowego Obywatela Gminy Police.

Ukazała się *Historia Polic* autorstwa Jana Matury, pierwsza pozycja w cyklu „Biblioteczka Gminna”, wydana przez Urząd Gminy w Policach.

31 grudnia. Wspólne powitanie nowego 2000 roku przez rzesze policzan na placu przy ul. kard. S. Wyszyńskiego.

2000

1 stycznia. Powstał Samodzielny Publiczny Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej, wydzielony z Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Policach. W jego skład weszły: przychodnie nr 1 i 2 w Policach oraz wiejskie ośrodki zdrowia w Tanowie i Trzebieży.

29 stycznia. Jubileusz i koncert z okazji 40-lecia istnienia Zespołu Folklorystycznego „Balbiny”.

Marzec. Uroczystość otwarcia w Miejskim Ośrodku Kultury Galerii Historycznej Polic. Jej prowadzenie przekazano Janowi Maturze.

9–14 kwietnia. Misje święte w parafii pw. św. Kazimierza Królewicza z okazji obchodów Wielkiego Jubileuszu Roku 2000.

30 czerwca. Jubileusz 50-lecia istnienia Banku Spółdzielczego.

17 lipca. Druga wizyta prezydenta RP Lecha Wałęsy w Policach.

25 lipca. Powiat Policki i Gmina Police podpisały porozumienie dotyczące podziału majątku i kompetencji oraz zobowiązań finansowych wobec polickiej służby zdrowia.

W sierpniu, na bazie zakładowej przychodni, powstała „Medika” – Usługi Medyczne (100% udziałów ZCh „Police” SA).

Szkoła Podstawowa w Tanowie

W 2000 r. na bazie zakładowej przychodni powstała spółka „Medika”

Ulica Asfaltowa w Policach

Sztafeta pracowników ZCh „Police” SA przyjęta przez Ojca Świętego Jana Pawła II

Aleksander Doba, kajakarz z ZCh „Police” SA zasłynął ekstremalnymi wyprawami, 2000 r.

1 września. Naukę w szkołach podstawowych gminy rozpoczęło 3289 uczniów, a w gimnazjach 1452 gimnazjalistów.

Urząd Gminy wydał książkę autorstwa Włodzimierza Brzezińskiego *Byłem Grekiem*.

29 października. Ks. abp Zygmunt Kamiński konsekrował kościół pw. św. Kazimierza Królewicza.

Październik. Otwarto nowe skrzydło, salę sportową i kompleks sportowy w Szkole Podstawowej w Tanowie. Powstał Policki Chór Kameralny „Postscriptum”.

Grudzień. W polickiej gminie istniało 19 świetlic środowiskowych i dwa kluby młodzieże w Dębostrowie i Jasienicy.

Przekazanie do użytku inwestycji gminnych: Szkoły Podstawowej w Tanowie, wodociągu w Trzeszczynie.

Oddanie do eksploatacji Zakładu Odzysku i Składowania Odpadów Komunalnych w Leśnie Górnym.

W ofercie produkcyjnej ZCh „Police” SA pojawił się nowy produkt produkowany przez Zakład PWM. To Polimag 311 – dedykowany dla wszystkich wiosennych upraw, także w warzywnictwie i sadownictwie.

Podczas Międzynarodowych Targów Ekologicznych POLEKO w Poznaniu Zakłady Chemiczne „Police” SA uhoonorowane zostały pucharem i dyplomem SUPER-EKO 2000 za rozwiązania proekologiczne.

Wydarzeniem na skalę międzynarodową stał się bieg sztafetowy pracowników ZCh „Police” SA do Watykanu. Każdy z uczestników tej nietypowej pielgrzymki biegł codziennie 20 km. Na pokonanie całej trasy potrzebne było dziesięć dni. Uczestników biegu przyjął na specjalnej audyencji Ojciec Święty Jan Paweł II.

Aleksander Doba, pracownik ZCh „Police”, rozpoczął swoją najdłuższą samotną wyprawę kajakiem z Polic do Narwiku. W 101 dni pokonał 5364 km. W 1999 r. jako pierwszy kajakarz samotnie opłynął Bałtyk w 80 dni, pokonując 4227 km.

Styczeń. Rozstrzygnięto ogólnopolski konkurs na opracowanie koncepcji urbanistycznej zabudowy przyszłego centrum Polic.

27 marca. Utworzenie zakładu budżetowego w Leśnie Górnym pn. „Zakład Odzysku i Składowania Odpadów Komunalnych”.

2 maja. Oddano do użytku biegnącą wzdłuż obrzeży miasta ścieżkę rekreacyjno-dydaktyczną, wykonaną przez Nadleśnictwo Trzebież.

16 czerwca. 50-lecie erygowania parafii pw. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny.

Czerwiec. Na polickim rynku prasowym ukazał się album *Police i okolice na starej fotografii* autorstwa Bogdana Frankiewicza i Andrzeja Łazowskiego.

28 sierpnia. Przystąpienie Gminy Police do budowania Regionalnej Agencji 21 Zalewu Szczecińskiego – Region Dwoch Narodów.

Przekazanie do użytkowania inwestycji gminnej – Zakładu Odzysku i Składowania Odpadów Komunalnych w Leśnie Górnym.

Remont i uzbrojenie ul. Asfaltowej w Policach.

6 października. XXVIII Zjazd Salezjańskich Wspólnot Ewangelizacyjnych.

Październik. Poświęcono sztandar Ochotniczej Straży Pożarnej w Tanowie.

W ramach „Biblioteczki Gminnej” ukazała się książka *Dzieci z Puszczy Wkrzańskiej* autorstwa Włodzimierza Brzezińskiego.

Funkcjonowanie Systemu Zarządzania Jakością w Zakładach Chemicznych „Police” SA potwierdził audit certyfikujący przeprowadzony przez firmę TÜV NORD POLSKA, zakończony przyznaniem Spółce Certyfikatu Systemu Zarządzania Jakością ISO 9002, którego wręczenie odbyło się w lipcu.

Zakłady Chemiczne „Police” SA otrzymały Certyfikat Firmy Markowej i status Akademii Marek, co oznacza, iż firma cie-

Miejski Ośrodek Kultury, 2001 r.

„Police” to firma przyjazna środowisku. Bardzo blisko zakładów swoje siedliska mają liczne gatunki ptaków wodnych

Zakład Odzysku i Składowania Odpadów Komunalnych w Leśnie Górnym

Nawóz Polimag S otrzymuje Certyfikat EKO-Znak, 2002 r.

Certyfikat ISO 9001 w zakresie zarządzania jakością, 2003 r.

Stacja uzdatniania wody w Tanowie

szy się dobrą reputacją i zasługuje na miano firmy markowej. Spółka dołączyła do grona 100 najważniejszych zakładów dla polskiej gospodarki.

2002

Zakłady Chemiczne „Police” SA zostały ostatecznie skreślone z listy Hot-Spotów Programu Bałtyckiego, czyli wykazu miejsc mogących stanowić potencjalne zagrożenie ekologiczne w basenie Bałtyku. Decyzję taką wydała Komisja Helsińska. W uzasadnieniu wskazano na proekologiczne inwestycje zrealizowane przez zakłady w ciągu ostatnich lat. Były one podejmowane głównie w ramach programu „Odpowiedzialność i Troska”.

Jeden z wiodących produktów nawozowych ZCh „Police” SA z grupy Polimagów – Polimag S, pomyślnie przeszedł procedurę certyfikacji na EKO-Znak. Certyfikat, wydany przez Polskie Centrum Badań i Certyfikacji, będący potwierdzeniem wysokiej jakości tego nawozu, a przede wszystkim jego czystości ekologicznej, wręczono podczas targów POLEKO 2002.

Podpisano list intencyjny o współpracy partnerskiej Polic i Nowego Rozdołu na Ukrainie.

30 marca. Poświęcenie krzyża w Trzeszczynie.

Powstało Polickie Stowarzyszenie Piłki Siatkowej, w miejsce dawnego Klubu Sportowego „Chemic” – utytułowanego zespołu siatkarek.

Maj. Powstało Polickie Stowarzyszenie Kobiet.

Czerwiec. Oddano do użytku nowe rondo u zbiegu ulic Siedleckiej, Piłsudskiego, Grzybowej.

Czerwiec. Police zajęły 17. miejsce wśród 500 gmin polskich w rankingu gmin o najwyższych dochodach w grupie miast powiatowych.

30 września. Do Trzebieży wyruszył ostatni skład pociągu pasażerskiego Police–Trzebież.

Październik. Władysław Diakun został burmistrzem Police IV kadencji samorządu lokalnego, a jego zastępcami

Waldemar Echaust i Jakub Pisański. Na przewodniczącego Rady Miejskiej wybrano Kazimierza Wirkijowskiego. W IV edycji konkursu „Przyjaźni Środowisku”, odbywającego się pod patronatem honorowym Prezydenta RP i ministra ochrony środowiska oraz przy wsparciu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Zakłady Chemiczne „Police” SA zdobyły tytuł „Firmy Przyjaznej Środowisku”. Tytuł ten został utrzymany w kolejnej edycji konkursu za rok 2003, w której równocześnie przyznano Spółce tytuł „Mecenasa Polskiej Ekologii”.

2003

Zarząd Spółki przedstawił koncepcję indywidualnej ścieżki restrukturyzacji i prywatyzacji Zakładów Chemicznych „Police” SA.

„Polifoski” – sztandarowy nawóz ZCh „Police” SA wyróżniono godłem „Teraz Polska” w XIII edycji tego konkursu. Dodatkową rekomendacją dla „Polifosok” na szczelnie europejskim było przyznanie tej rodzinie produktów przez Business Center Club, przy wsparciu Urzędu Komitetu Integracji Europejskiej, Medalu Europejskiego. *29 kwietnia.* Nadanie imienia Bolesława Kaczyńskiego publicznej Szkole Podstawowej nr 2 w Policach (ul. Cisowa 2). *29 kwietnia.* Założenie Gimnazjum nr 4 w Policach przy ul. Owocowej 5 (od 1 września 2003 r.)

9 maja. Utworzenie Stowarzyszenia Hospicjum Królowej Apostołów z siedzibą w Policach.

Powstało Stowarzyszenie Ekologiczne „Łarpia”.

21 maja. Jubileusz 45-lecia istnienia polickiego Ochotniczego Hufca Pracy.

1 września. Otwarto gimnazjum nr 4 w Policach–Jasienicy.

Na polickim rynku czytelniczym pojawiła się kolejna historyczna monografia polickiej miejscowości autorstwa Kazimiery Kality-Skwirzyńskiej pt. *Jasienica*.

Zakłady Chemiczne „Police” uzyskały tytuł Pracodaw-

Dyplom Eksportera Roku

Podczas rozdania nagród „Filar Polskiej Gospodarki” Zarząd ZCh „Police” SA reprezentował Mirosław Bachórski

Gimnazjum w Trzebieży

Stacja uzdatniania wody w Trzebieży

Targowisko gminne, ul. PCK w Policach

cy Organizatora Pracy Bezpiecznej oraz zajęły pierwsze miejsce w kategorii przedsiębiorstw zatrudniających powyżej 50 pracowników w województwie zachodniopomorskim w konkursie Państwowej Inspekcji Pracy w Szczecinie.

W *grudniu* Zakłady Chemiczne „Police” SA przeszły pomyślnie proces recertyfikacji, dostosowując swój System Zarządzania Jakością do wymogów normy 9001:2000, która zastąpiła normę ISO 9002. .

Pod koniec roku certyfikatem potwierdzono także funkcjonowanie w ZCh „Police” SA Systemu Zarządzania Środowiskowego ISO 14001.

4 grudnia. Utworzenie stowarzyszenia Policka Inicjatywa Gospodarcza IMPULS.

19 grudnia. Utworzenie jednostki budżetowej „Ośrodek Sportu i Rekreacji” w Policach (z dniem 1 stycznia 2004 r.).

Przekazanie do użytkowania inwestycji gminnych (budynki komunalny przy ulicach Szkolnej i Sikorskiego w Policach, sala gimnastyczna przy Gimnazjum nr 1 w Policach, uzbrojenie terenu w rejonie ul. Morelowej w Policach, stacja uzdatniania wody w Tanowie, targowisko gminne przy ul. PCK w Policach, wodociąg w Leśnie Górnym).

31 grudnia. Ludność powiatu Police – 61 141 osób.

2004

17 stycznia. Uroczystość jubileuszu 35-lecia powstania Klubu Sportowego „Chemik”.

9 lutego. Powołano organ doradczy dla burmistrza Polic – Gminną Komisję Urbanistyczno-Architektoniczną.

Ogłoszono wyniki Narodowego Spisu Ludności i Mieszkań na terenie gminy polickiej.

Kontynuowano gminne prace kanalizacyjne na linii Police-Trzebież.

27 kwietnia. Utworzenie spółki Policki Park Przemysłowy „INFRAPARK Police” Spółka Akcyjna. Udziałow-

cy to Zakłady Chemiczne „Police” SA, Gmina Police, Uniwersytet Szczeciński, ZARR.

Maj. Gmina Police przystąpiła wraz z innymi wspólnotami samorządowymi do struktur Unii Europejskiej.

Maj. Spotkanie przedsiębiorców polickich z przedstawicielami Północnej Izby Gospodarczej.

Na terenie miasta szczecińscy saperzy rozbroili, odkryte podczas prac budowlanych, bomby.

2 czerwca. Odbyło się I Polickie Forum Samorządowe z udziałem przedstawicieli gmin tworzących powiat policki.

29 czerwca. Uchwalenie „Programu rewitalizacji dla gminy Police na lata 2004–2006/2008”.

Czerwiec. Obchody 45-lecia istnienia Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. Marii Grzegorzewskiej w Policach.

Ukazała się kolejna pozycja w cyklu „Biblioteczka Gminna” – *Laur olimpijski z Puszczy Wkrzańskiej* autorstwa Włodzimierza Brzezińskiego, Edwarda Jędrucha i Janusza Chmielewskiego.

Uroczystość 45-lecia istnienia Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci Niepełnosprawnych w Policach.

4–10 lipca. Na stadionie „Chemika” w Policach odbyły się Mistrzostwa Polski w Piłce Nożnej młodzieży do lat 15.

22 lipca. Police zajęły drugie miejsce w rankingu „Najbardziej Ekologicznej Gminy 2001–2003”.

6 sierpnia. Przekazanie szczecińskim saperom przez gminę nowoczesnego sprzętu do wykrywania niewypałów.

28 sierpnia. Gmina Police uczestniczyła po raz drugi w „Dniach Województwa Zachodniopomorskiego” w Szczecinku.

27 września. Uchwalenie wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych w Gminie Police w latach 2004–2009.

Wydanie przez Urząd Gminy pracy *Powojenne dzieje Polic* autorstwa Jana Matury w cyklu „Biblioteczka Gminna”.

Październik. Gmina Police wstąpiła do „Samorządowego Stowarzyszenia Współpracy Regionalnej” zrzeszającego wiele miast pomorskich.

Październik. Policką Telewizję Kablową wyróżniono jako jedną z dziesięciu najlepszych w kraju.

15 października. Oddano do użytku nowo wybudowane gimnazjum w Trzebieży.

14 listopada. Uroczysty koncert z okazji 45-lecia istnienia Zespołu Folklorystycznego „Balbiny”.

Budynek mieszkalny przy ul. Niedziałkowskiego w Policach

Budynek mieszkalny przy ul. Zamenhofs w Policach

Pozwolenie Zintegrowane dla ZCh „Police” SA wręczył Andrzejowi Kurowskiemu, prezesowi Zarządu spółki, w obecności Krzysztofa Żynduła, prezesa Zarządu Nafty Polskiej SA, Stanisław Wziątek wojewoda zachodniopomorski

23 listopada. Gmina przystąpiła do spółki „Port Morski w Policach sp. z o.o.”.

3 grudnia. W szczecińskim Muzeum Narodowym otwarto wystawę „Gmina Police – Obszary Czasu”.

Grudzień. Wydanie przez Gminę Police tomiku wierszy Bronisławy Mesterhazy-Okopińskiej *Bezogródkowe poletko*.

Przekazanie do użytkowania inwestycji gminnych (gazyfikacja Gminy Police – inwestor PGNiG, wodociąg Tanowo-Pilchowo, Gimnazjum w Trzebieży, stacja uzdatniania wody w Trzebieży).

Założenia własnej strategii prywatyzacyjnej uzyskały akceptację Walnego Zgromadzenia. ZCh „Police” mogą realizować własną strategię rozwoju, której elementem jest prywatyzacja poprzez wprowadzenie akcji spółki na Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie.

Zawiązała się spółka z o.o. Port Morski w Policach (powołana przez ZCh „Police” SA oraz Gminę Police).

Zakłady Chemiczne „Police” SA, jako pierwsza firma w Zachodniopomorskiem, otrzymały Pozwolenie Zintegrowane, stanowiące licencję na prowadzenie dalszej działalności. Umożliwiła to m.in. ocena charakterystyki instalacji przemysłowych, dotrzymanie limitów emisyjnych czy poziom lokalnych warunków środowiskowych.

Zakłady Chemiczne „Police” SA otrzymały tytuł „Eksportera Roku 2004” w Konkursie Gospodarczym Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego. Produkty z logo „Polic” trafiają do wielu krajów Europy, Azji, Afryki i obu Ameryk. Wartość eksportu sięga w tym czasie blisko 775 mln zł, co stanowi 55,5% wartości produkcji sprzedanej. Zakłady Chemiczne „Police” SA odebrały w Warszawie tytuł „Filara Polskiej Gospodarki” – w województwie zachodniopomorskim.

2005

22 lutego. Uchwalenie „Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Police”.

30 marca. Uznanie za pomniki przyrody drzew znajdujących się na terenie Gminy Police.

2 kwietnia. Rzesza policzan zgromadziła się pod pomnikiem papieża Jana Pawła II na wieść o Jego śmierci.

Marzec. W Policach odbyły się Mistrzostwa Polski Juniorów i Seniorów w Biegach Przelajowych.

Marcin Lewandowski, zawodnik Uczniowskiego Klubu Lekkoatletycznego „Ósemka”, zdobył dwa złote medale i tytuł mistrza Polski w biegach średnich juniorów w hali.

14 kwietnia. Minister skarbu państwa podpisał prospekt emisyjny Zakładów Chemicznych „Police” SA, który został złożony do Komisji Papierów Wartościowych i Giełd. W tym samym dniu Walne Zgromadzenie podjęło uchwałę o podniesieniu kapitału akcyjnego spółki.

26 kwietnia. Uroczystą akademią rozpoczęto w Miejskim Ośrodku Kultury obchody 60-lecia polskich Polic.

16 maja. Policzanka Weronika Rychlińska obchodziła swoje setne urodziny.

Czerwiec. Zakończono I etap inwestycji „Transgraniczna ochrona zasobów wód podziemnych w Gminie Police”.

17 czerwca. Odbyło się II Forum Samorządowe z udziałem przedstawicieli gmin tworzących powiat policki.

28 czerwca. Uchwalenie „Programu rewitalizacji dla Gminy Police na lata 2005–2008/2013”.

Oddano do użytku publicznego kompleks rekreacyjno-sportowy Ośrodka Sportu i Rekreacji w Policach przy ul. Piaskowej 97. W jego skład wszedł stadion lekkoatletyczny z boiskiem piłkarskim o sztucznej nawierzchni oraz skatepark.

14 lipca. Zakłady Chemiczne „Police” SA zadebiutowały na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Cena emisyjna akcji wyniosła 10,30 PLN, zaś kurs otwarcia prawa do akcji wyniósł 10,60 PLN.

3 września. Polickie obchody w Miejskim Ośrodku Kultury 25-lecia powstania „Solidarności”.

9 września. Poświęcono sztandar Komendy Powiatowej Policji w Policach.

Wiesław Rozlucki, prezes Zarządu Warszawskiej Giełdy Papierów Wartościowych, przekazuje Andrzejowi Kurowskiemu, prezesowi Zarządu ZCh „Police” SA, certyfikat potwierdzający obecność spółki na giełdzie, 14 lipca 2005 r.

Kompleks rekreacyjno-sportowy przy ul. Piaskowej w Policach

Kompleks rekreacyjno-sportowy w Trzebieży

Minister Jacek Socha przekazuje Zakładom Chemicznym „Police” SA symboliczną akcję spółki. Odbiera ją Zdzisław Paszko z Zakładu Fosforowego, pracownik o najdłuższym stażu w ZCh „Police” SA

W VII edycji Narodowego Konkursu Ekologicznego pod honorowym patronatem Prezydenta RP – ZCh „Police” otrzymały tytuł Mecenasa Polskiej Ekologii

12 września. Minister skarbu państwa Jacek Socha przekazał załodze Zakładów Chemicznych „Police” SA symboliczną akcję spółki. Zainicjowało to proces przekazywania obecnym i byłym pracownikom firmy części jej udziałów. Uprawnieni pracownicy otrzymają nieodpłatnie około 9 mln akcji.

16–17 września. III Dni Województwa Zachodniopomorskiego w Policach.

Powstanie Polickiego Stowarzyszenia Strzeleckiego „Grajcar”.

Październik. Powstał Policki Klub Dyskusyjny.

17 listopada. Polickie obchody 100-lecia Związku Nauczycielstwa Polskiego oraz 60-lecia oświaty na Pomorzu Zachodnim.

1 grudnia. Police otrzymały, decyzją Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego, Złotą Odznakę Honorową „Gryfa Pomorskiego” w uznaniu zasług dla rozwoju regionu.

29 grudnia. Ks. abp Kazimierz Majdański otrzymał tytuł Honorowego Obywatela Gminy Police.

Grudzień. Wydanie przez Gminę Police tomiku wierszy Heleny Pilarskiej *W imię szarotki*.

Przekazanie do użytkowania inwestycji gminnych (kanalizacja Gminy Police – I etap, kompleks rekreacyjno-sportowy przy ul. Piaskowej w Policach, budynek mieszkalny przy ul. Niedziałkowskiego w Policach, budynek mieszkalny przy ul. Zamenhofs w Policach, wodociąg w Leśnie Starym).

2006

20 stycznia. Przyjęcie „Strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych gminy Police na lata 2006–2016”.

Styczeń. Marcin Lewandowski zdobył złoty medal Mistrzostw Polski w Biegu Halowym na 1500 m.

16 marca. Spotkanie przedstawicieli Gminy Police z przedstawicielami miast: Ückermünde, Eggesin, Torgelow, Pasewalk, Prenzlau i Warnitz w ramach Projektu Wasserwanderweg w celu promocji Szlaku Wodnego Ückerseen–Zalew Szczeciński–Police.

28 marca. Przystąpienie do stowarzyszenia „Zachodniopomorska Regionalna Organizacja Turystyczna”.

6 kwietnia. Otwarcie przy ul. Piłsudskiego hipermarketu Lidl.

25 kwietnia. Nadanie imienia „Leśne” Przedszkolu Publicznemu nr 6 w Policach (ul. Wróblewskiego 3).

Kwiecień. Powstanie Stowarzyszenia Przyjaciół Ziemi Polickiej „Skarb”.

Przekazanie do użytkowania inwestycji gminnej (kompleks rekreacyjno-sportowy w Trzebieży).

Kwiecień. Marcin Lewandowski z Uczniowskiego Klubu Lekkoatletycznego „Ósemka” zdobył złoty medal na Mistrzostwach Polski Juniorów w Biegu Przełajowym.

12 kwietnia. Po meczu ligowym z „Olimpią” Jawor siatkarki Polickiego Stowarzyszenia Piłki Siatkowej pod wodzą trenera Mariusza Bujka awansowały do I ligi siatkówki żeńskiej serii „B”.

18 maja. Szkole Podstawowej nr 8 nadano imię Papieża Jana Pawła II w 20. rocznicę istnienia placówki.

23–24 czerwca. W Trzebieży odbyła się impreza związana z reaktywowaniem plaży oraz oddaniem do publicznego użytku kompleksu sportowo-rekreacyjnego.

W VII edycji Narodowego Konkursu Ekologicznego – pod honorowym patronatem Prezydenta RP – ZCh „Police” SA otrzymały tytuł „Mecenasa Polskiej Ekologii”.

Mineralny nawóz azotowy dla rolników – mocznik.pl oraz produkowany na bazie mocznika „Nawóz do trawy – długotrwały efekt dywanowy” otrzymały Polskie Godło Promocyjne „Teraz Polska”.

Wdrożono kolejny system zarządzania. Od 6 lutego stosowanie zasad BHP w spółce potwierdza certyfikat na zgodność z normą PN-N-18001 i Międzynarodowym Standardem OHSAS 18001.

W ZCh „Police” rozpoczął się proces nieodpłatnego przekazania akcji uprawnionym pracownikom i byłym pracownikom zakładu. Do 15 grudnia akcje odbierze ponad 5 tys. osób.

Trwa realizacja trzyletniego Programu Inwestycji Rozwojowych o wartości 540 mln zł, m.in. rozbudowa mocy produkcyjnych na instalacji do produkcji bieli tytanowej. To największa inwestycja programu, jej wartość sięga 270 mln zł. ZCh „Police” zamierza zwiększyć zdolności produkcyjne bieli o 60% – z obecnych 40 tys. do 65 tys. ton rocznie. Spółka wdraża również inwestycje w zakładach: Fosforowym (wartości 110 mln zł) i Azotowym (wartości ponad 25 mln zł), a także podjęła szereg zadań inwestycyjnych w obszarze energetyki zmierzających do ograniczenia zużycia energii w całym zakładzie, przy jednoczesnym zwiększeniu produkcji energii ze źródeł własnych.

Distarpol to nazwa nowego produktu, do wytwarzania którego przygotowują się Zakłady Chemiczne „Police” SA. To kolejny produkt chemiczny z „Polic”, dzięki któremu spółka chce wejść w zupełnie nowy segment rynku. Zgodnie z przepisami UE już niedługo ten 32,5-procentowy roztwór mocznika będzie musiał być stosowany w samochodach ciężarowych z silnikiem Diesla do zmniejszenia emisji tlenków azotu.

„Police” rozszerzają udział w perspektywnym rynku nawozów konfekcjonowanych. Spółka zawarła umowy na ich sprzedaż w sieciach sklepów wielkopowierzchniowych Leroy Merlin, Bricomarche i Netto.

LITERATURA

Białecki Tadeusz, Michnał Władysław, *Kronika powiatu szczecińskiego 1945–1961*, mps w zbiorach autorów.

Brzeziński Włodzimierz, Jędruch Edward, Chmielewski Janusz, *Laur olimpijski z Puszczy Wkrzańskiej*, Szczecin 2004.

Dunin-Wąsowicz Krzysztof, *Police*, Warszawa 1974.

„Echo Polic” 1988–1989.

Gimnazjum Polsko-Niemieckie, Police 2005.

„Gazeta Policka” 1990–1997.

Informator Gminny 2000–2002.

Kronika Gminy Police, Police 1994–2005.

Kronika Powiatu Szczecińskiego 1945–1962, Szczecin 1963.

Kronika Powiatu Szczecińskiego 1963–1967, Szczecin 1968.

Matura Jan, *Powojenne dzieje Polic 1945–2004*, Police 2004.

„Magazyn Policki” 1998–2006.

Monitor Gminny, Police 1999–2000.

Police 2005–2006, Police 2005.

Police dla Jana Pawła II, Police 2005.

Spacerkiem przez kadencję, Police 1998.

Świadomi Chrystusa 1992–2005.

„Tytan”.

Uchwały Rady Miejskiej w Policach, 2000–2006.

„Wieści Polickie” 1999–2006.

„Wiadomości Polickie” 1980–1989.

